

od 1880

*raport
roczny* **2017**

*annual
report* **2017**

SPIS TREŚCI

02	
03	Działalność Spółki / Activity of the Company
05	Władze Spółki / Company Authorities
08	Misja i wizja firmy / Mission and Vision of the Company
10	Ochrona środowiska / Environmental protection
19	Pracownicy / Workers
23	Przewozy/ Transportation
27	Układ komunikacyjny i tabor / Transportation network and vehicles
30	Kolejka Parkowa Maltanka i Linie turystyczne Park Railway Maltanka and Tourist Lines
32	Sprzedaż / Sale
35	Środki trwałe / Fixed assets
38	Finansowanie oraz sytuacja ekonomiczno-gospodarcza spółki
44	Rozwój i inwestycje / Developments and Investments
46	Perspektywy rozwoju działalności Spółki
49	Działania wizerunkowe Spółki
57	Opinia niezależnego biegłego rewidenta

DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI

ACTIVITY OF THE COMPANY

Spółka prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest:

1. Wykonywanie usług przewozowych w zakresie komunikacji miejskiej i międzygminnej;
2. Wykonywanie usług przewozowych – osobowych i towarowych;
3. Prowadzenie działalności produkcyjnej i remontowo-naprawczej, obejmującej:
  - remonty i naprawy pojazdów samochodowych i tramwajowych,
  - produkcję, remonty i naprawy części, zespołów i podzespołów do pojazdów samochodowych i tramwajowych,
  - remonty i naprawy nawierzchni drogowych, w tym torowych oraz infrastruktury towarzyszącej.
4. Prowadzenie działalności usługowej, obejmującej m.in.:
  - przewóz osób kolejką wąskotorową,
  - wykonywanie robót drogowych, torowych i ogólnobudowlanych,
  - prowadzenie autoryzowanej stacji obsługi autobusów MAN i Solaris,
  - prowadzenie myjni pojazdów samochodowych,
  - prowadzenie badań technicznych pojazdów samochodowych w zakresie Okręgowej Stacji Kontroli Pojazdów,
  - przeprowadzanie ekspertyz w odniesieniu do pojazdów samochodowych i tramwajowych,
  - szkolenie kandydatów na kierowców oraz osób ubiegających się o pozwolenie na prowadzenie pojazdów szynowych,
  - wynajmowanie osobom prawnym i fizycznym powierzchni taboru tramwajowego i autobusowego oraz urządzeń infrastruktury komunikacyjnej pod działalność reklamową,
  - usługi reklamowe,
  - usługi turystyczne.

The company conducts business activities in the following areas:

1. Carrying out services in municipal and intermunicipal public transport;
2. Carrying out services in passenger and goods transportation;
3. Conducting production and renovation-repair activity including:
  - repair of cars and trams,
  - production, renovation, and repair of components, units, and sub-assemblies for cars and trams,
  - renovation and repairs of road surfaces, tram tracks, and additional infrastructure,
4. Providing services including:
  - transporting passengers by a narrow-gauge railway,
  - realization of road, railway, and general building works,
  - management of the authorized MAN and Solaris bus service station,
  - car wash maintenance and management,
  - conducting car technical tests in the District Vehicle Control Station,
  - preparing car and tram expert reports,
  - trainings for drivers and people applying for railway vehicles driving,
  - rental for the purpose of natural person and legal entity the bus and tram space as well as transportation infrastructure devices for advertising activities
  - advertisement services,
  - tourism services

WŁADZE SPÓŁKI

COMPANY AUTHORITIES

Nadzami Spółki są:

- Zgromadzenie Wspólników,
- Rada Nadzorcza,
- Zarząd Spółki.

Funkcję Zgromadzenia Wspólników sprawuje jednoosobowo Prezydent Miasta Poznania.

Rada Nadzorcza jest organem Spółki, za pośrednictwem którego Zgromadzenie Wspólników prowadzi nadzór i kontrolę nad działalnością Spółki. 30 marca 2015 roku, Zgromadzenie Wspólników podjęło Uchwałę w sprawie zmiany aktu założycielskiego Spółki, zgodnie z którą liczebność Rady Nadzorczej określono w przedziale 4-6 członków. Rada Nadzorcza składa się z sześciu członków, z których 4 powołuje i odwołuje Zgromadzenie Wspólników, zaś 2 pozostałych wybierają pracownicy Spółki.

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31.12.2017 roku:

1. Jan Grabkowski – Przewodniczący Rady,
2. Henryk Kuligowski - Zastępca Przewodniczącego Rady,
3. Arkadiusz Stasica – Sekretarz Rady,
4. Marcin Szczepaniak – Członek Rady

Przedstawiciele załogi:

1. Jarosław Garstecki – Członek Rady
2. Andrzej Staniszewski – Członek Rady

Zarząd Spółki kieruje działalnością Spółki i reprezentuje ją na zewnątrz. Trzyosobowy Zarząd Spółki tworzą: Prezes Zarządu i dwóch Członków Zarządu. Skład Zarządu Spółki MPK POZNAŃ Sp. z o. o. w 2016 roku:

Wojciech Tulibacki – Prezes Zarządu
Jerzy Zalwowski – Członek Zarządu
Marek Grzybowski – Członek Zarządu

Dla realizacji przedmiotu działalności Spółki, utworzona została wewnętrzna struktura organizacyjna przedsiębiorstwa Spółki, która w formie graficznej ukazuje jej ogólny schemat organizacyjny.

Governing bodies of a company are:

Associates Assembly,
Supervisory Board,
Managing Board.

The function of the Associates Assembly is performed solely by the President of Poznań.

The Supervisory Board is the company's body through which the Associates Assembly exercises supervision and control over company activities. On 30th of March 2015, Associates Assembly adopted a resolution concerning the change in the Memorandum of Association, subject to which the number of the Supervisory Board was set to 4-6 members. The Supervisory Board consists of six members, 4 of whom are appointed and dismissed by the Associates Assembly and 2 of whom are appointed by company workers.

The Supervisory Board as for 31.12.2016:

1. Jan Grabkowski – Chairman of the Board
2. Henryk Kuligowski - Vice-Chairman of the Board
3. Arkadiusz Stasica – Secretary of the Board,
4. Marcin Szczepaniak – Member of the Board,

Workers' representatives:

1. Jarosław Garstecki – Member of the Board
2. Andrzej Staniszewski – Member of the Board

The Managing Board manages Company's activities and represents it outside. A three-person managing Board consists of: Managing Board Chairman and two Board Members

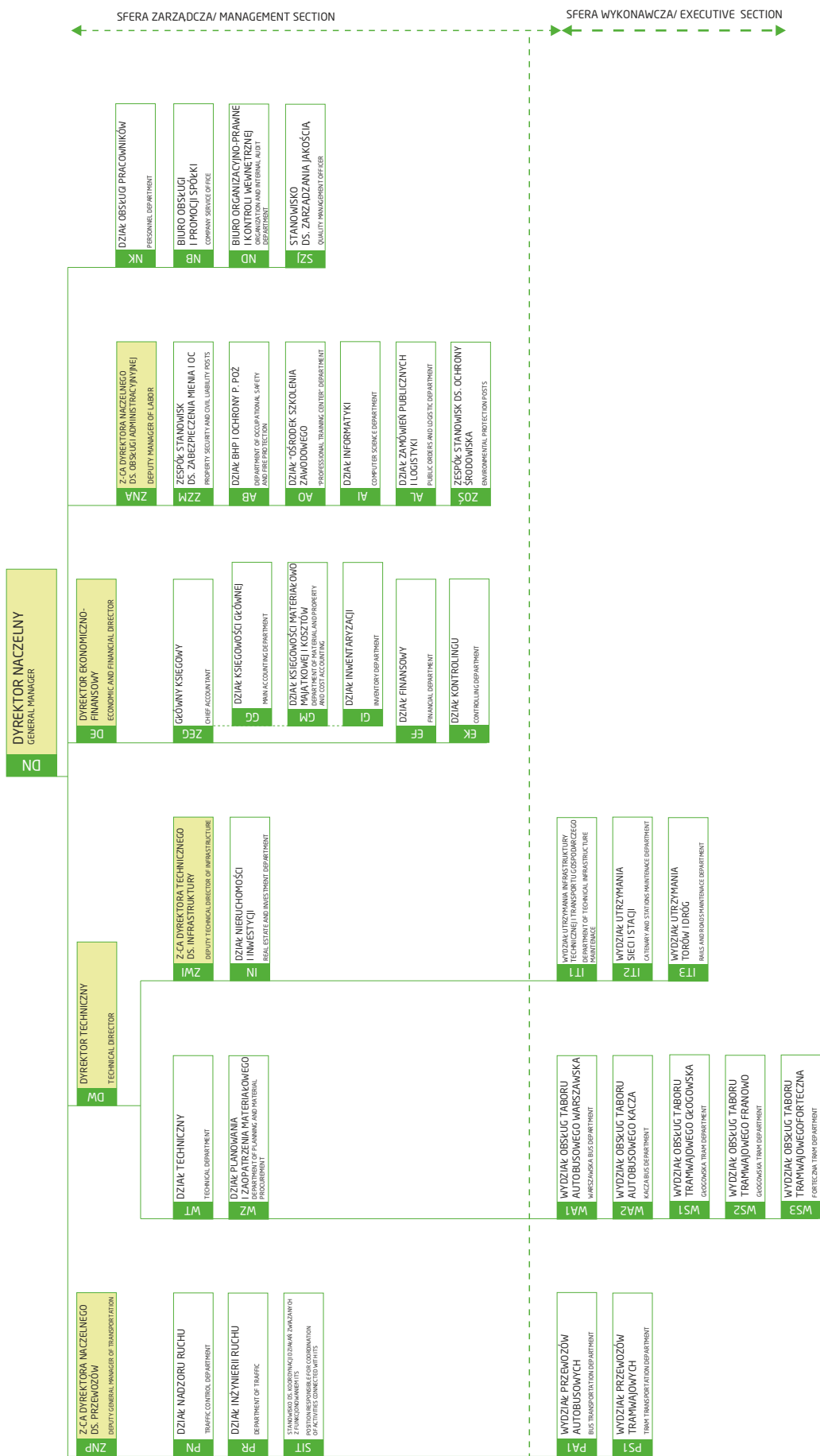
Structure of MPK POZNAŃ Sp. z o. o. Managing Board in 2016:

Wojciech Tulibacki – Managing Board Chairman
Jerzy Zalwowski – Managing Board Member,
Marek Grzybowski – Managing Board Member.

WŁADZE SPÓŁKI

COMPANY AUTHORITIES

MISJA I WIZJA FIRMY

MISSION AND VISION OF THE COMPANY

MPK POZNAŃ Sp. z o.o. dzięki swoim działaniom wizerunkowym stara się budować markę Spółki określonej jako „Moja Przyjazna Komunikacja Poznań”. Myśl ta ma zachęcić zarówno pasażerów, mieszkańców jak i pracowników do uczestnictwa w życiu komunikacji miejskiej i Spółki. Rozpoznawanie potrzeb Poznaniaków i Poznania oraz wychodzenie im naprzeciw, to kreacja Firmy troskliwej i przyjaźnie nastawionej. Projekty z zakresu promocji MPK POZNAŃ Sp. z o.o. w roku 2017 obejmowały prowadzenie działań, które zapewnić miały utrzymanie wizerunku stabilnej, dbającej o pasażera, dobro miasta, środowisko naturalne, dobrze i sprawnie zarządzanej, a także dającej możliwość rozwoju Firmy. Na co dzień Spółka wdraża nowoczesne rozwiązania, promujące bezpieczeństwo zarówno we własnych środkach transportu jak i poza nimi. Ponadto dzięki stronie internetowej przybliżano pasażerom zasady funkcjonowania MPK POZNAŃ Sp. z o.o., promowano najważniejsze inwestycje, przedstawiono zmiany w poznańskim układzie komunikacyjnym. Poprzez tzw. social media angażowano się w komunikację z pasażerami, wsłuchiowano w propozycje i sugestie klientów. Wraz z upowszechnieniem dostępu do nowych technologii, źródła internetowe stały się popularniejsze, profile w serwisach społecznościowych spełniały w większym zakresie oczekiwania użytkowników, w 2017 roku było ich około 1,9 mln. Natomiast ilość osób które polubiły profil na facebook'u wyniosła 33 066. Mimo szybkiego rozwoju Spółka nie zapomina o bogatej historii, regularnie obchodząc uroczystości związane z rocznicami i wydarzeniami ściśle związanymi z MPK Poznań Sp. z o.o. Ponadto wzbogaca miejską ofertę kulturalną organizując spotkania, festyny dla mieszkańców, związanych z miastem i z poznaniakami.

All image operations of MPK Poznań Sp. z o.o. are aimed at creating the Company's brand defined as "My friendly Public Transport Poznań". This idea is to create in the minds of clients, inhabitants, as well as employees the belief about participation in the Company's life. Company's commitment to the recognition of the needs of Poznań's inhabitants and Poznań itself is a creation of caring and friendly Company. Projects concerning the promotion of MPK Poznań Sp. z o.o. in 2017 intended to perform campaigns aimed at maintaining the image of a stable Company, caring for a client as well as for the general City good, natural environment, well-managed, and giving the opportunity for development. In every day the company implements the newest solutions, promoting safety in its own public transport means as well as outside of them. Moreover, with a help of web site, passengers were familiarized with rules of MPK Poznań Sp. z o.o. functioning, the most important investment were promoted, changes in the Poznań public transport network were visualized. With a use of so called social media there was a possibility to become involved in communication with passengers, to listen to their propositions and suggestions. Together with dissemination of new technologies access, the Internet sources become more popular, social media profiles fulfilled users expectations in greater extent, in 2017 there were 1.9 million of them. The number of people who likes our facebook profile increased to 33 066. Despite fast development, the Company do not forget about its rich history, regularly celebrating occasions connected with anniversaries and events strictly connected with MPK Poznań Sp. z o.o. Moreover it enriches cultural offer using different opportunities to create events for inhabitants, connected with the city and with Poznań people.

OCHRONA ŚRODOWISKA

ENVIRONMENTAL PROTECTION

MPK POZNAŃ Sp. z o.o., przy realizacji powierzanych mu zadań dużą wagę przykładą do stosowania rozwiązań mających na celu zapobieganie lub redukcję negatywnego oddziaływania komunikacji miejskiej na środowisko naturalne.

Zakres oddziaływania komunikacji miejskiej na środowisko przyrodnicze w bezpośredniej bliskości skupisk ludzkich jest zróżnicowany i typowy, także dla przedsiębiorstwa takiego jakim jest MPK POZNAŃ Sp. z o.o. Oddziaływanie to można podzielić na:

1. Wynikające z eksploatacji zajezdni i stałych obiektów mieszczących się w różnych punktach miasta, w których wykonuje się czynności obsługowo-naprawcze taboru autobusowego i tramwajowego powodujące:

- a) emisję energetyczną - będącą skutkiem produkcji ciepła w zakładowych kotłowniach,
- b) emisję technologiczną - zanieczyszczenia do powietrza lub energii np. hałas, powstającą podczas napraw, remontów i czynności konserwacyjnych,
- c) odprowadzanie ścieków do urządzeń kanalizacyjnych,
- d) oddziaływanie na biosferę, m.in. niezbędna wycinka drzew i krzewów oraz nasadzenia kompensacyjne.

2. Wynikające z eksploatacji taboru komunikacyjnego podczas świadczenia usług przewozowych:

- a) emisję hałasu (szczególnie tabor tramwajowy),
- b) emisję zanieczyszczeń do powietrza (np. ze spalania paliwa w autobusach),
- c) powstawanie dużych ilości odpadów (np. asfaltobetonu, ziemi, gruzu, złomu metali) podczas remontów torowisk tramwajowych i sieci trakcyjnej,
- d) powstawanie odpadów podczas sprzątania przystanków, czyszczenia urządzeń kanalizacyjnych wzdłuż PST, trasy Franowo, koszenia trawników itp. prac utrzymaniowych tras komunikacyjnych,
- e) pielęgnacja oraz przycinka drzew i krzewów na użytkowanych terenach, w tym wzdłuż niektórych tras tramwajowych.

The extent of the influence of the public transport on the natural environment in the close vicinity of an urban agglomeration is differentiated for the company such as MPK POZNAŃ Sp. z o.o.

This influence can be divided as follows:

1. As a result of depots and fixed facilities exploitation situated in different places of the city, in which all maintenance and repair services for buses and trams are being carried causing:

- a) energetic emission – being a result of heat production in the company's boiler houses
- b) technological emission – contamination of air or energy, e.g. noise, emitted during repairs, renovations and maintenance activities,
- c) waste drain off to sewage facilities,
- d) influence on biosphere, among others necessary cutting down of trees and bushes and compensational plantings.

2. As a result of the use of transport fleet during public transport services:

- a) noise emission (especially tram fleet),
- b) emission of air contamination,
- c) creation of big quantities of waste (e.g. asphaltic concrete, soil, tracks, wires), during tram tracks and catenary repairs
- d) creation of waste from bus and trams stops cleaning, as well as cleaning sewer facilities along PST, cutting grass as well as similar maintenance of transport routes,
- e) care and cutting of trees and bushes on used areas, among others along some of tram routes.

OCHRONA ŚRODOWISKA

ENVIRONMENTAL PROTECTION

Przedsięwzięcia realizowane przez Spółkę mające wpływ na ochronę środowiska to:

A. Ochrona powietrza:

1) MPK POZNAŃ Sp. z o.o. przy realizacji powierzonych zadań dużą wagę przykładą do stosowania rozwiązań mających na celu zapobieganie lub redukcję negatywnego oddziaływania komunikacji miejskiej na środowisko naturalne. Transport publiczny jest znacznie bardziej efektywny energetycznie niż samochód, ma znacznie niższy średni koszt energetyczny jednego pasażera, powoduje znacznie niższą emisję zanieczyszczeń do powietrza, co przedstawia poniższa wizualizacja.

Spółka w miarę posiadanych środków kontynuuje zmniejszanie emisji komunikacyjnej, tj. ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza, poprzez sukcesywną wymianę wysłużonego taboru na nowoczesny, likwidację autobusów negatywnie oddziałujących na środowisko z najniższą normą.

2) W roku 2017 w taborze autobusowym:

- dokonano likwidacji jednego autobusu marki Solaris Urbino 18 spełniającego normę emisji spalin EURO3 oraz 1 autobusu MAN 12 metrowy spełniającego normę emisji spalin EURO2,
- nie wprowadzono do eksploatacji nowych autobusów.

3) W roku 2017 w taborze zaplecza technicznego:

a) dokonano likwidacji następujących pojazdów:

- TARPAN 239D norma emisji spalin EURO 0,
- LUBLIN II norma emisji spalin EURO 1,
- ZUK Diesel norma emisji spalin EURO 1,
- IVECO Daily norma emisji spalin EURO 2.

b) wprowadzono do eksploatacji następujące pojazdy:

- FIAT Ducato nr 2100 IT1, norma emisji spalin EURO 6,
- FIAT Scudo nr 2059 IT2, norma emisji spalin EURO 5,
- SCANIA P410 nr 2198 WT (WR), norma emisji spalin EURO 6,
- ZETOR 1144 1 nr 2280 IT3, norma emisji spalin EURO 3,
- FIAT Talento nr 2058 IT2, norma emisji spalin EURO 6,
- FIAT Doblo nr 2071 IT1 (PNR), norma emisji spalin EURO 6,
- FIAT Ducato nr 2072 IT1 (PNR), norma emisji spalin EURO 6,
- FIAT Doblo nr 2070 WZ, norma emisji spalin EURO 6,
- FIAT Ducato nr 2042 IT3, norma emisji spalin EURO 6.

4) W roku 2017 zlikwidowano kotłownię olejową na terenie zajezdni autobusowej "Kacza", tym samym likwidacji uległo źródło zanieczyszczeń z emisji spalin ze spalania oleju opałowego. Ogrzewanie zajezdni realizowane jest poprzez pobór ciepła z miejskiej sieci ciepłowniczej.

B. Ochrona biosfery, ziemi:

1) W 2017 roku kontynuowano prace pielęgnacyjne terenów zielonych oraz nasadzonych roślin w ramach realizowanych inwestycji z lat wcześniejszych (np. w związku z wycinką pod budowę zajezdni Franowo).

2) Wycinki zieleni, przycinanie gałęzi drzew i krzewów w roku 2017 ograniczono do niezbędnie koniecznej, która wynikała z bieżących potrzeb.

Activities led by the Company influencing environment protection are:

A. Air protection:

1) In the realization of entrusted tasks, MPK POZNAŃ Sp. z o.o. attach a great importance to the application of solutions aimed at eliminating or reducing a negative impact of the public transport on the natural environment. Public transport is more energy effective than a car, having far much lower approximate energy cost for one passenger, causing lower emission of air contamination.

The Company, by all means, is continuing reduction of the emission of traffic pollution, mainly quantity of air polluting substances by successive exchange of old fleet for the modern one, among others by scrapping buses negatively influencing environment what is shown on the below visualization.

2) In 2017 among bus fleet:

- one Solaris Urbino 18 with EURO3 fumes emission standard and one MAN 12 meters with EURO2 fumes emission standard were scrapped,
- no new ones were introduced into operation.

3) In 2017 among technical fleet:

a) following were scrapped:

- TARPAN 239D fumes emission standard EURO 0,
- LUBLIN II fumes emission standard EURO 1,
- ZUK Diesel fumes emission standard EURO 1,
- IVECO Daily fumes emission standard EURO 2.

b) In 2017 following vehicles were made operational:

- FIAT Ducato no 2100 IT1, fumes emission standard EURO 6,
- FIAT Scudo no 2059 IT2, fumes emission standard EURO 5,
- SCANIA P410 no 2198 WT (WR), fumes emission standard EURO 6,
- ZETOR 1144 1 no 2280 IT3, fumes emission standard EURO 3,
- FIAT Talento no 2058 IT2, fumes emission standard EURO 6,
- FIAT Doblo no 2071 IT1 (PNR), fumes emission standard EURO 6,
- FIAT Ducato no 2072 IT1 (PNR), fumes emission standard EURO 6,
- FIAT Doblo no 2070 WZ, fumes emission standard EURO 6,
- FIAT Ducato no 2042 IT3, fumes emission standard EURO 6.

4) In 2017 oil boiler house in Kacza Depot was closed down, what caused liquidation of the source of pollution coming from oil combustion fumes emission. Heating of the depot is now coming from municipal heating network.

B. Biosphere protection, earth:

1) In 2017 care of green areas as well as plants planted during previous investments (for example due to bushes clearance before Franowo Depot construction).

2) Green clearances, bushes and trees branches cutting in 2017 were limited to necessary ones, which resulted from current needs.

OCHRONA ŚRODOWISKA

ENVIRONMENTAL PROTECTION

3) Zakres wykonanych prac w 2017r:

1. Nasadzenia - brak wymogu wykonania nasadzeń.
2. Pielęgnacja zieleni zaj. tramwajowa "FRANOWO"
  - trawniki - 12 000 m²,
  - drzewa - 340 szt.,
  - krzewy - 4 818 szt.,
  - byliny - 74 szt.
  - system nawadniania.

3. Pielęgnacja trawników razem 166 534 m², w tym:

- na terenach stacji trafo - 860 m²,
- pętle tramwajowe - 35 744 m²,
- wzdłuż PST - 129 930 m².

4. Pielęgnacja nasadzenia rekomp. drzewa Zaj. Kacza - 43 szt.

5. Pielęgnacja zieleni na trasie tramwajowej do Franowa

- drzewa - 719 szt.,
- krzewy - 2432 m²,
- trawy ozdobne - 158 m²,
- pnącza - 38 m²,
- trawniki - 69 270 m²,
- nawierzchnie żwirowe - 1345,00 m².

6. Trasa PST pętla Sobieskiego do Słowiańskiej

- krzewy - 15 727 szt.

7. PST od Roosevelta do Dw. Zachodniego

- drzewa - 55 szt.,
- krzewy - 1817 szt.,
- trawniki z nawadnianiem - 990 m²,
- trawniki bez nawadniania - 7772 m².

C. Ochrona środowiska gruntowo-wodnego:

1) W 2017 roku kontynuowano monitoring środowiska gruntowo - wodnego w rejonie stacji paliw A1 i A3 (kontrola wody i gruntu poprzez analizę próbek pobieranych systematycznie z piezometrów).

Zgodnie z treścią sporządzonych raportów na koniec 2017r nie wykazano pogorszenia stanu środowiska gruntowo wodnego na obu stacjach, nie wykryto zanieczyszczenia wód i gleby jak również nie wykazano przekroczeń dopuszczalnych zanieczyszczeń jakie mogą występować w glebie i wodach gruntowych.

D. Gospodarka odpadami:

1) Realizowano selektywną zbiórkę oraz minimalizację odpadów według posiadanych decyzji Prezydenta Miasta Poznania pozwalających na wytwarzanie odpadów na terenach poszczególnych zajezdni.

2) Na terenie zajezdni „Franowo” i „Warszawska” realizowano również decyzję Prezydenta Miasta Poznania pozwalającą na zbieranie odpadów remontowych powstających podczas prac naprawczych, remontowych, utrzymaniowych wykonywanych na terenie miasta Poznania.

3) Prawidłowe realizowanie programu gospodarki odpadami „PGO” to m.in. zapewnienie najkorzystniejszego odbioru przez firmy posiadające koncesje na dalsze zagospodarowanie odpadów, oraz kontrola gospodarki odpadami i ich zmniejszania w miarę możliwości w MPK POZNAŃ Sp. z o.o.

4) W roku 2017 wytworzono łącznie około 5,3 tys. ton odpadów remontowych co w porównaniu do 2016r wzrosło o około 88%, głównie z powodu większej ilości

3) Extent of works in 2017 were as follows:

1. Planting - there were no requirement like this.
2. Care of green area in Franowo depot:
  - lawns - 12 000 m²
  - trees - 340 units
  - bushes - 4 818 units
  - perennials - 74 units
  - irrigation system.

3. Lawns care in total, 166 534 m², including:

- transformer stations areas - 860 m²
- tram loops - 35 744 m²
- alongside of the PST - 129 930 m².

4. Care of plantings as a compensation of cleared trees at Kacza depot - 43 units.

5. Care of green alongside Franowo tram route

- trees - 719 units
- bushes - 2432 m²
- decorative grass - 158 m²
- creepers - 38 m²
- lawns - 69 270 m²
- gravel surfaces - 1345,00 m².

6. PST route Sobieskiego tram loop to Słowiańska St.

- shrubs - 15 727 units

7. PST route from Roosevelt Str. to Dworzec Zachodniego

- trees - 55 units,
- shrubs - 1817 units,
- lawns with irrigation system - 990 m²,
- lawns without irrigation system - 7772 m².

C. Protection of ground and water environment:

1. In 2017 ground water environment monitoring in the vicinity of A1 and A3 gas stations was continued (water inspection by analysis of piezometer samples). According to reports conducted at the end of 2017 no deteriorations of ground and water environment on both stations were demonstrated, no water and soil pollution was detected as well as no overrun of permissible pollutions which can be present in soil and water were detected.

D. Waste management:

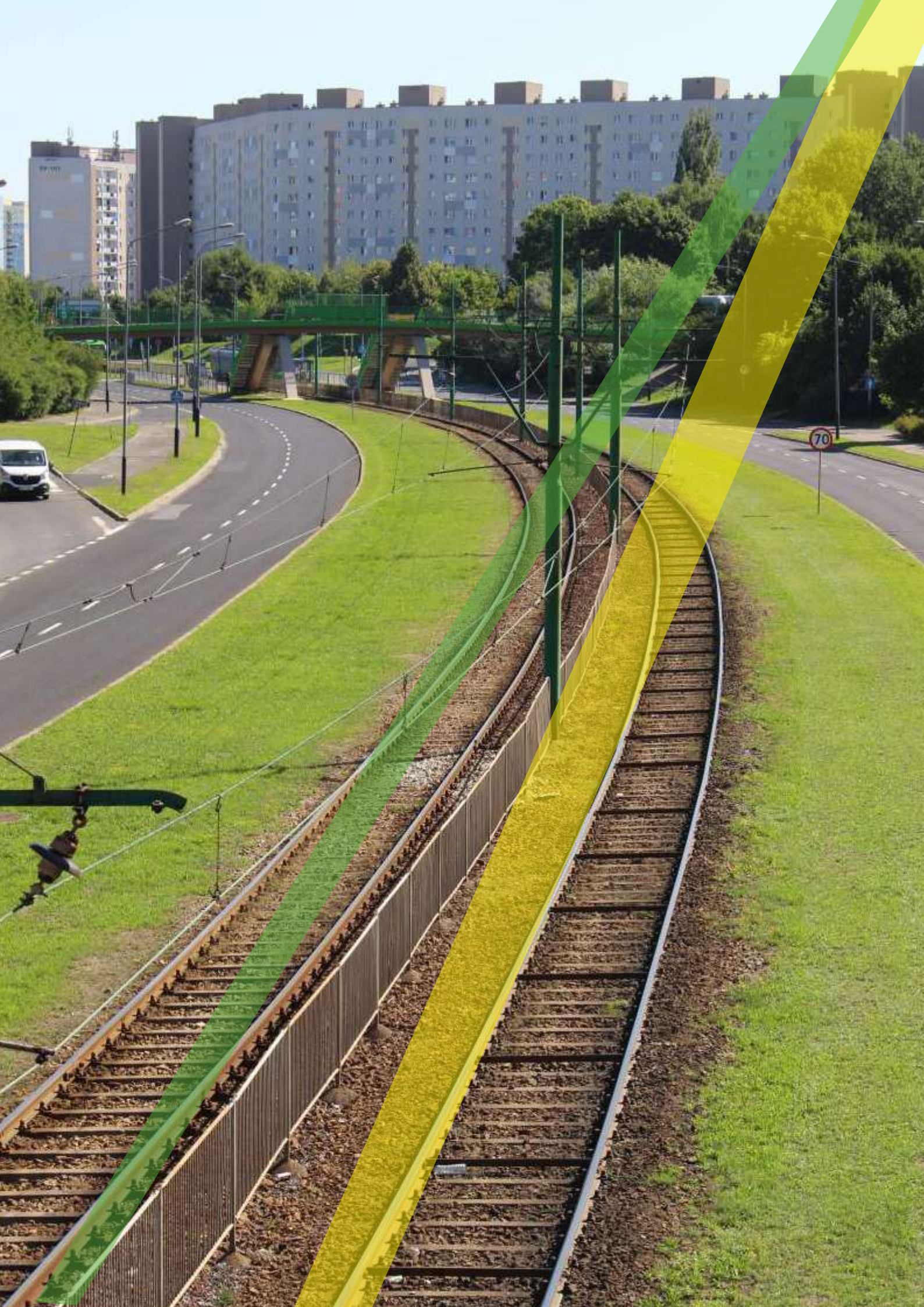
1) Selective collection and minimizing of waste was carried out according to decisions of Poznań President, allowing waste production in depot areas.

2) In the area of Franowo and Warszawska depots decision of President of Poznań was also implemented. It allows for collection of repairs waste which is produced during repair works, maintenance being held in the area of city Poznań.

3) Carrying out the waste management programme in force (PGO), is, among others, assuring the most favorable collection of waste by licensed companies with the right to their further recycling, auditing of waste management and reducing their number in MPK Poznań Sp. z o.o.

4) In 2017 total 5,3 thousand tons of repair waste was produced what in comparison to 2016 amounted to approximately 88% growth, mainly because of more trams being scrapped as well as larger extent of repair works on tram routes.

OCHRONA ŚRODOWISKA

ENVIRONMENTAL PROTECTION

zlikwidowanych wagonów tramwajowych, większego zakresu prac remontowych na trasach tramwajowych.

5) W 2017r kontynuowano sprzedaż odpadów: złomu stalowego, złomu metali kolorowych, oleju przepracowanego, wyeksploatowanych pojazdów oraz nieodpłatny odbiór akumulatorów kwasowych, zasadowych i baterii, pozwoliło na całkowite pokrycie kosztów zagospodarowania, odzysku i unieszkodliwiania pozostałych odpadów.

6) W 2017 roku zmienione zostały zasady realizacji umów sprzedaży odpadów złomów metali oraz sprzedaży zlikwidowanych wagonów tramwajowych, zawarto umowy ramowe, oraz wprowadzono konkursy ofert dla każdej partii sprzedawanych odpadów.

Zmieniona forma sprzedaży oraz lepsza sytuacja rynkowa dały zwiększenie wartości w postaci:

a) Sprzedaż zlikwidowanych wagonów tramwajowych wzrost ceny o około 40%:

- Średnia cena jednostkowa 634 zł/Mg (w latach minionych około 450 zł/Mg)

b) Złom metali (kolorowe, stalowe i kabli) wzrost ceny o około 60%:

- Wióry stalowe: średnia cena jednostkowa 0,65 zł/kg (w latach minionych około 0,30 zł/kg),

- Złom stalowy: średnia cena jednostkowa 0,55 zł/kg (w latach minionych około 0,45 zł/kg),

- Złom szyny: średnia cena jednostkowa 0,94 zł/kg (w latach minionych około 0,65 zł/kg),

7) Realizując obowiązki regulaminu utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na konto ZMGOAP została przelana kwota 130,6 tys zł.

W wyniku złożonych do ZMGOAP korekt deklaracji opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych zmniejszono w porównaniu do 2016r obciążenia za odbiór odpadów komunalnych z terenów zajezdni o około 1,6 tys zł.

8) W ramach realizacji zapisów umowy powierzenia rzeczywiste zyski ze sprzedaży odpadów złomu metali z remontowanych odcinków infrastruktury torowej i przystanków zostały umniejszone o blisko 222 tys. zł, środki przekazane do ZTM w Poznaniu zgodnie z zapisami umowy powierzenia.

E. Gospodarka wodno-ściekowa:

1) W zajezdni autobusowej przy ul. Warszawskiej realizując kolejny etap modernizacji sieci kanalizacyjnej zamontowano separator podczyszczający ścieki z posadzek hali blacharni (bud F) i hali napraw - warsztat IT1 (bud E).

2) Realizowano postanowienia uzyskanej w 2013 roku decyzji Prezydenta Miasta Poznania udzielającej MPK POZNAŃ Sp. z o.o. pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie do urządzeń kanalizacji miejskiej ścieków przemysłowych zawierających substancje szkodliwe dla środowiska wodnego z myjni samochodowych, zajezdni tramwajowych, autobusowych oraz baz transportowych zlokalizowanych na terenie Poznania. W ramach obowiązku ustawowego co pół roku przeprowadzane są analizy kontrolne ścieków pod względem zawartości substancji ropopochodnych fosforu ogólnego, azotu amonowego.

3) Na podstawie zawartej umowy z uprawnioną firmą zewnętrzną nieczystości płynne z nieruchomości użytkowanych przez MPK POZNAŃ Sp. z o.o. transportowano do punktów zlewnych zlokalizowanych w sieci kanalizacyjnej spółki AQUANET S.A.

4) Mycie zewnętrzne taboru z wykorzystaniem nowoczesnych myjni z zamkniętym obiegiem wody i oczyszczaniem ścieków przeprowadzane jest na terenie zajezdni autobusowych przy ul. Warszawskiej, ul. Kaczej oraz na terenie zajezdni tramwajowej przy ul. Głogowskiej i Franowo.

5) The sale of waste was continued in 2017: metal waste, colored metal waste, exploited oil, exploited vehicles as well as acid and alkaline batteries. It let to cover all costs of management, recycling and disposal of other wastes.

6) In 2017 rules of execution of agreement concerning sale of metal waste were changed as well as rules of sale of scrapped trams, framework agreements were signed, open competition for every single part of waste shipment being sold.

Changed form of sale and better market situation were responsible for:

a) sale of scrapped trams – price increase by approx. 40%

- average price per unit 634 zł/Mg (450 zł/Mg in previous years)

b) metal waste (colored metal, steel and wires) price increase by approx. 60%

- steel shavings: average price per unit 0,65 zł/kg (0,30 zł/kg in previous years)

- scrap steel: average price per unit 0,55 zł/kg (0,45 zł/kg in previous years)

- track waste: average price per unit 0,94 zł/kg (0,65 zł/kg in previous years)

By fulfillment of ZMGOAP rules of cleanness and tidiness maintenance concerning waste management the amount of 130,6 thousand zł was transferred to the ZMGOAP accounts.

7) Due to corrections of declarations submitted to ZMGOAP concerning municipal waste management we have reduced burdens for municipal waste collection from depots 1,6 thousand zł

8) Due to execution of entrust agreement provisions profits from metal waste sales coming from repaired tram infrastructure and stops were downgraded by the amount of 222 thousand zł and given back to ZTM due to entrust agreement provisions.

F. Water – sewage management:

1) In bus depot Warszawska further phase of sewage system modernization took place. Separator which cleans sewage from sheet-metal shop floor (building F) and from repairs workshop WT1 (building E).

2) Execution of the Consent of Poznań President obtained in 2013 granting MPK Poznań Sp. z o.o. a permit to generate industrial sewage with substances hazardous for water environment from car washes, tram, bus depots and transport facilities located in Poznań into the city sewage system. According to legal duty, once every half a year we assign a performance of sewage check-up analysis in respect of oil-derivative product content.

3) According to the agreement with licensed external company all liquid wastes from properties used by MPK POZNAŃ Sp. z o.o. were transported to storage reservoir located in sewage system of AQUANET S.A.

4) External washing of the fleet with the use of modern wash facility with closed water circulation system and sewage treatment is carried out in bus depots at Warszawska and Kacza St. as well as in tram depot at Głogowska St and Franowo.

OCHRONA ŚRODOWISKA

ENVIRONMENTAL PROTECTION

F. Ochrona przed hałasem komunikacyjnym:

- 1) Zakupiono 22 nowe tramwaje tj. 12 szt. MF 20AC i 10 szt. MF22AC BD.
- 2) Wycofano 43 sztuki wyeksploatowanych wagonów tramwajowych 38 szt. 105Na (18 z WS1, 20 z WS3), 5 szt. GT8 - (z WS2),
- 3) Przetaczano obręcze kół wagonów tramwajowych (zajeżdźnia przy ul. Głogowskiej i ul. Szwajcarskiej) eliminując płaskie miejsca będące źródłem zwiększonego hałasu, w 2017 roku poddano reprofiliacji obręcze w 570 wózkach tramwajowych w 277 wagonach.
- 4) W ramach własnych możliwości tj. robót planowych jak również robót dodatkowo zleconych przez ZTM w Poznaniu Spółka wykonywała prace konserwacyjne, bieżące remonty torowisk tramwajowych takie jak: wymiana szyn, zwrotnic, podzwrotnic i rozjazdów, wymiana podłoża pod torowiskiem, podlewu, wstawek szynowych, pojedynczych podkładów, wymiana przytwierdzeń i akcesoriów torowych itp. Utrzymanie prawidłowego stanu technicznego torowisk oprócz zapewnienia przejeźdźności i zapobieganiu uszkodzeniom lub wykolejeniom tramwajów przyczynia się także do znacznego obniżenia hałasu emitowanego od torowiska, nawet o ok. 3dBA.

F. Protection from traffic noise:

- 1) 22 new trams were purchased – 12 units of MF 20AC and 10 units of MF22AC BD.
- 2) 43 units of exploited trams were withdrawn 38 units of 105Na (18 from WS1 Department, 20 from WS3 Department), 5 units of GT8 from WS2 Department
- 3) Reprofiling of tram boogie rims was undertaken (in Głogowska and Franowo depot) eliminating flat places being the main source of increased noise, in 2017 570 rims in tram boogies in 277 tram coaches were reprofiled.
- 4) By its own means, by planned works and works which were additionally ordered by ZTM in Poznań, the company was undertaking maintenance works, repairs of tracks such as: exchange of tracks, switches and junctions, exchange of track land substrate, rail inlets, base concrete, single railroad ties, exchange of attachments and rail accessories, etc. Maintenance of a proper technical state of tracks apart from ensuring their passage and preventing damage and derailling of trams, contributes to significant decrease of track noise emission even by approx. 3dBA.

PRACOWNICY WORKERS

Polityka personalna w 2017 roku skoncentrowana była na dwóch kluczowych obszarach: zapewnieniu właściwej obsady na wszystkich stanowiskach w Spółce oraz podnoszeniu kwalifikacji zawodowych przez pracowników w związku z otrzymaną dotacją na szkolenia.

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym w Spółce wyróżnia się pięć rodzajów (grup) stanowisk:

- kierownicze,
- administracyjno-techniczne,
- obsługi technicznej,
- obsługi przewozów,
- motorniczych i kierowców autobusu.

Personal policy in 2017 was focused on two key areas: ensuring proper cast for all positions in the company and increase of professional qualifications by employees due to grant received by the company to training courses.

In line with the Company Organization Regulations, five types of positions (groups) can be distinguished:

- management,
- administrative and technical personnel,
- technical maintenance personnel,
- transit personnel,
- tram and bus drivers.

Tabela 1. Średnioroczne zatrudnienie w latach 2016-2017 (w etatach)
Tabela 1. Average annual level of employment in 2016-2017 (permanent posts)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	DYNAMIKA (%)	STRUKTURA 2017(%)
kierowcy	796	773	97,11	32,72
motorniczo	510	509	99,80	21,54
st. obsługi przewozów	123	122	99,19	5,16
st. obsługi technicznej	662	661	99,85	27,97
st. administracyjno-techniczne	239	237	99,16	10,03
st. kierownicze	61	61	100,00	2,58
ogółem MPK	2391	2363	98,83	100,00

W porównaniu z rokiem 2016 zatrudnienie w grupie prowadzących pojazdy, tj. kierowców i motorniczych spadło o 24 etaty; w grupie stanowisk obsługi przewozów oraz obsługi technicznej zmniejszyło się odpowiednio po 1 etacie, a w grupie stanowisk administracyjno-technicznych zmalało o 2 etaty. Średnia liczba etatów na stanowiskach kierowniczych pozostała bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Zatrudnienie ogółem w 2017 roku w porównaniu z rokiem poprzednim spadło o 28 etatów i wyniosło 2363 etatów.

Największą grupę zawodową w strukturze zatrudnienia w 2017 roku stanowili prowadzący pojazdy, tj. 54,26%. Na drugim miejscu znajdują się stanowiska obsługi technicznej 27,97%, dalej stanowiska administracyjno-techniczne 10,03% i stanowiska obsługi przewozów 5,16%. Stanowiska kierownicze stanowią 2,58% w strukturze zatrudnienia.

In comparison to 2016, employment in the group of bus and tram drivers have decreased by 24 posts; employment in the group of transit personnel and in technical maintenance personnel have decreased by 1 post each. The number of posts for administrative and technical personnel have decreased by two. Average number of posts for management have been constant in comparison with preceding year.

Employment in general in 2017 in comparison to preceding year have declined by 28 posts and have reached the level of 2363 posts.

The most numerous professional group in the structure of employment in 2017 were vehicles drivers, ie. 54,26%. Technical maintenance personnel are on the second place – 27,97%, administrative and technical personnel – 10,03% and transit personnel 5,16%. Management personnel constitute 2,58% in the employment structure.

PRACOWNICY WORKERS

Tabela 2. Liczba zatrudnionych osób w Spółce wg wieku (stan na dzień 31 grudnia)

Table 2. Number of people employed in the company according to age (as on 31.12.2017)

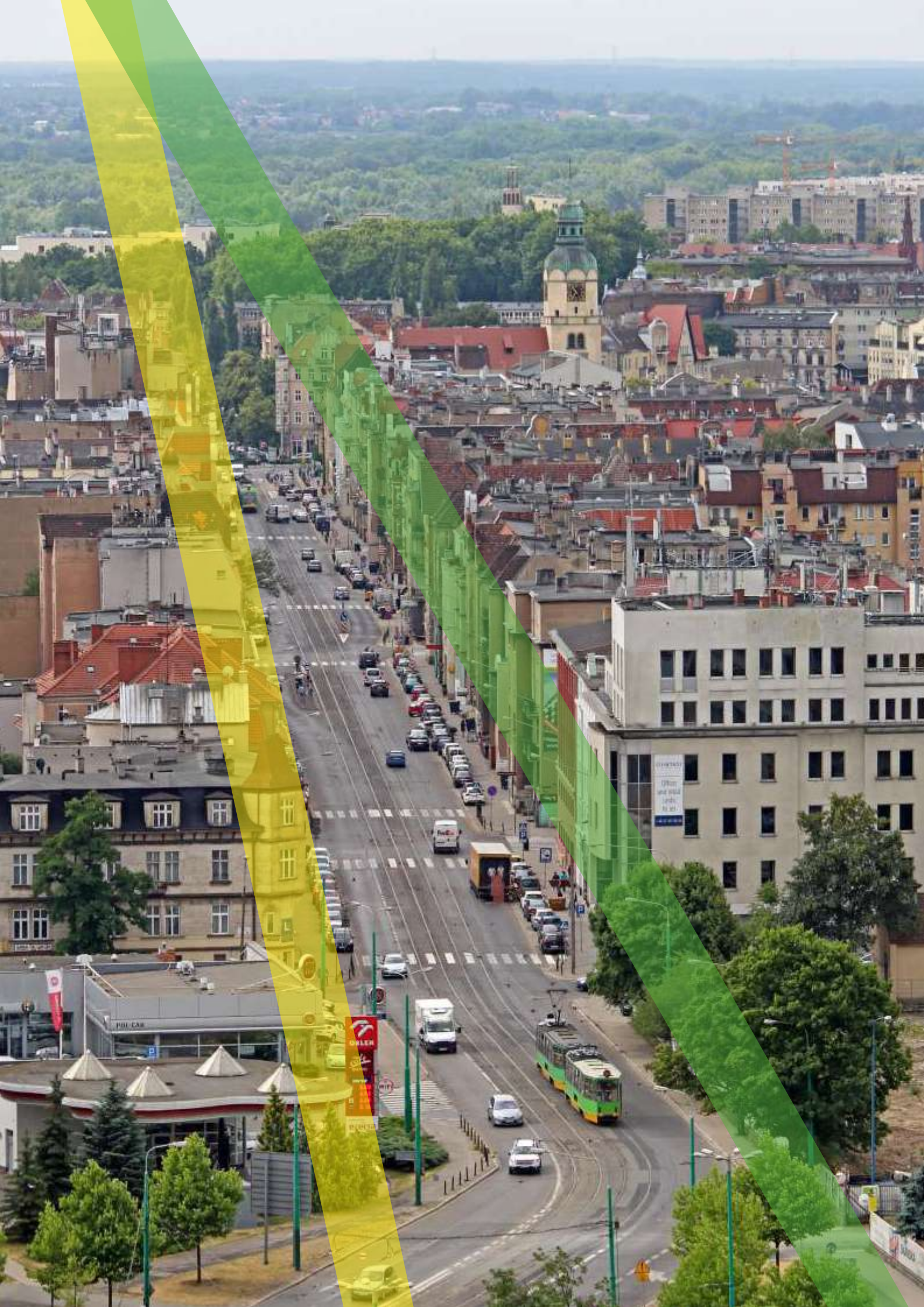
LP	GRUPA PRACOWNIKÓW WG WIEKU	ILOŚĆ ZATRUDNIONYCH		STRUKTURA
		2016	2017	
1	20-25	61	62	2,53%
2	26-30	162	158	6,44%
3	31-35	254	243	9,90%
4	36-40	250	234	9,54%
5	41-45	323	316	12,88%
6	46-50	392	362	14,75%
7	51-55	412	424	17,27%
8	56-60	458	414	16,87%
9	61-65	209	215	8,76%
10	66-70	17	21	0,86%
11	71-75	3	5	0,20%
Ogółem		2541	2454	100,00%

Tabela 3. Liczba zatrudnionych osób w Spółce wg stażu (stan na dzień 31 grudnia)

Table 3. Number of people employed according to seniority (as on 31.12.2017)

LP	GRUPA PRACOWNIKÓW WG STAŻU	ILOŚĆ ZATRUDNIONYCH		STRUKTURA
		2016	2017	
1	0-10	1025	1023	41,69%
2	11-15	267	224	9,13%
3	16-20	247	256	10,43%
4	21-25	251	178	7,25%
5	26-30	285	316	12,88%
6	31-35	166	163	6,64%
7	36-40	154	153	6,23%
8	41-45	109	103	4,20%
9	46-50	34	38	1,55%
10	51-55	3	0	0,00%
	OGÓŁEM	2541	2454	100,00%

PRZEWOZY TRANSPORTATION

W 2016 roku realizując usługi komunikacyjne (wraz z imprezami masowymi) zamówione przez ZTM wykonano 30 861 996 km. Plan pracy przewozowej stanowiący załącznik nr 1 do Umowy o świadczenie usług publicznych, uwzględniający imprezy masowe zawierał 31 323 484 km, w tym 12 036 578 pckm w komunikacji tramwajowej i 19 286 906 wzm w komunikacji autobusowej. Remonty ulic na trasach komunikacyjnych przeprowadzane w trakcie 2017 roku wymusiły zmiany zaplanowanej pracy przewozowej. Zgodnie z ustaleniami z ZTM comiesięcznie powstawał skorygowany plan pracy przewozowej zawierający zmiany wniesione harmonogramem. Na podstawie powyższych działań, w 2017 roku zamówienie pracy przewozowej w komunikacji tramwajowej wyniosło 11 778 800 pckm natomiast w komunikacji autobusowej 19 343 127 wzm. W 2017 roku pracę przewozową w stosunku do Załącznika nr 1 wykonano w 98,53%.

Oczekiwany wskaźnik punktualności kursowania pojazdów w komunikacji tramwajowej wynosi 90%, w autobusowej 85%. Osiągnięty w 2017 roku przed odwołaniami wynosił odpowiednio 88,79% i 78,23%, a więc poniżej oczekiwanego poziomu na co wpływ miały przeprowadzane remonty i przebudowy, kongestia w ruchu drogowym spowodowana szczytem komunikacyjnym oraz innymi czynnikami takimi jak imprezy masowe, utrudnienia w rejonie przejazdów kolejowych i inne zdarzenia losowe. Po przeprowadzeniu procedury odwoławczej wskaźniki te wynosiły odpowiednio w komunikacji tramwajowej 96,2% i autobusowej 93,85% i były wyższe od oczekiwanego poziomu.

W 2017 roku odnotowano mniejszą ilość występujących usterek taboru w stosunku do roku 2016, co spowodowało zmniejszenie współczynnika zawodności.

In 2017 by carrying out public transport services (together with mass events) ordered by the Municipal Transport Authority 30 861 996 kilometres were performed. The plan of transportation performance being a source of Annex I of Public Service Contract included 31 323 484 kilometres, from which 12 036 578 kilometres in tram transport and 19 286 906 kilometres in bus transport. Due to repair works undertaken in 2017, reorganization of planned transportation performance had to take place. According to arrangements with ZTM, revised transportation performance plan was prepared every month including introduced changes in schedule. Due to above mentioned activities transportation performance plan for tram transport in 2017 was ordered at the level of 11 778 800 tram km, and for bus transport 19 343 127 km. In 2017 transportation performance in relation to Annex I was executed at the level of 98,53%.

Expected punctuality indicator for tram transportation vehicles was 90% and for bus transportation was 85%. Indicators reached before appeals in 2017 were respectively 88,79% and 78,23%, thus lower than expected level what was influenced by repairs and reconstructions, traffic congestions caused by peak hours and other factors such as mass events, impediments in the area of rail crosses and other random events. After appeal procedure indicators were respectively 96,2% in tram transportation and 93,85% in bus transportation and were higher than expected level.

In 2017 the lower number of fleet defects was noted in comparison to 2016, what resulted in the decrease of unreliability indicator.

PRZEWOZY TRANSPORTATION

Tabela 4. Wskaźniki eksploatacyjne (średnioroczne)

Table 4. Exploitation indicators (average in year)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	RÓŻNICA (2017-2016)
1. Średni stan inwentarzowy - wozy /w szt./	637	616	-20,58
tramwaje (wozy)	312	296	-15,85
tramwaje (pociągi)	227	228	0,77
autobusy	325	320	-4,74
2. Średnie uruchomienie - wozy /w szt./	511	507	-4,82
tramwaje (wozy)	226	221	-4,73
tramwaje (pociągi)	169	176	6,98
autobusy	286	286	-0,09
3. Średnia gotowość - wozy /w szt./	540	540	0,08
tramwaje (wozy)	257	249	-8,34
tramwaje (pociągi)	186	192	6,22
autobusy	283	291	8,42
4. Współczynnik uruchomienia /w %/	80,35	82,24	1,89
tramwaje (wozy)	72,43	74,70	2,27
tramwaje (pociągi)	74,39	77,21	2,82
autobusy	87,94	89,21	1,26
5. Współczynnik gotowości /w %/	86,59	87,68	1,09
tramwaje (wozy)	82,48	84,07	1,59
tramwaje (pociągi)	81,85	84,31	2,46
autobusy	87,10	91,02	3,92
6. Współczynnik punktualności z pomiarów /w %/	76,69	81,91	5,22
tramwaje	84,97	88,79	3,82
autobusy	73,43	78,23	4,80
7. Współczynnik punktualności z pomiarów (uznany przez ZTM) /w %/	94,22	94,67	0,45
tramwaje	94,94	96,20	1,26
autobusy	93,94	93,85	-0,09
8. Współczynnik zawodności /w %/	3,22	0,68	-2,54
tramwaje	2,14	0,37	-1,77
autobusy	3,65	0,84	-2,81
9. Praca przewozowa /w tys km/	30 293	30 847	554,27
komunikacja tramwajowa (pociągokm)	11 005	11 729	723,76
komunikacja autobusowa (wozokm)	19 288	19 119	-169,49
10. Praca przewozowa wraz z imprezami masowymi /w tys km/	30 313	30 862	548,82
komunikacja tramwajowa (pociągokm)	11 016	11 739	722,28
komunikacja autobusowa (wozokm)	19 297	19 123	-173,46

UKŁAD KOMUNIKACYJNY I TABOR

TRANSPORTATION NETWORK AND VEHICLES

W komunikacji tramwajowej ze względu na remonty torowisk takich jak:

- 28 Czerwca na odcinku od Hetmańskiej do Dębca (czas trwania 2 tygodnie),
  - Królowej Jadwigi od AWF do ronda Rataje (9 tygodni),
  - Murawa i pętla Połabska (9 tygodni),
  - węzeł rozjazdowy Bałtyk (2 tygodnie),
  - Dąbrowskiego od Rynku Jeżyckiego do Mostu Teatralnego (9 tygodni),
  - oraz rozpoczęty w dniu 01 września 2017 (planowane zakończenie – koniec 2018r.) remont torowiska oraz przebudowa ul. Św. Marcin (znacznie skróceniu uległy trasy linii nr 5, 9 i 13, uruchomiono nowe linie 23 i 29),
  - oraz wiele drobnych zmian trwających 2-3 dni (naprawy bieżące lub awaryjne),
- wystąpiła znaczna różnica pomiędzy Zamówieniem określonym wielkością 12 007 578 pockm (Załącznik nr 1 do Umowy wieloletniej), a Harmonogramem operacyjnym (Załącznik nr 1 skorygowany o zmiany wynikające z zamknięć),

In tram transportation following repairs:

- 28 czerwca between Hetmańska and Dębiec (2 weeks)
  - Królowej Jadwigi between AWF and Rataje Roundabout (9 weeks)
  - Murawa and Połabska tram loop (9 weeks)
  - Bałtyk junction (2 weeks)
  - Dąbrowskiego between Rynek Jeżycki to Most Teatralny (9 weeks)
  - as well as begun on the 1st of September 2017 (planned end dated at the end of 2018) modernization of tracks and rebuilding of Św. Marcin St. (routes of lines no 5, 9 and 13 were shortened, new lines no 23 and 29 were introduced),
  - and much more minor changes lasting 2-3 days (current and emergency repairs),
- caused large disproportion between ordered kilometres amounted to 12 007 578 (Appendix no 1 to PSC) and operational schedule (Appendix no 1 with revision due to routes closing),

Tabela 5. Dane ogólne (stan na koniec roku)

Table 5. General data (as at the end of the year)

WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2016	31.12.2017	DYNAMIKA (%)
1. Liczba linii komunikacyjnych	98	100	102,04
a linie dzienne, w tym:	77	79	102,60
tramwaje	20	20	100,00
autobusy	57	59	103,51
b linie nocne	21	21	100,00
tramwaje	1	1	100,00
autobusy	20	20	100,00
2. Długość linii komunikacyjnych /km/	1 143,42	1 179,14	103,12
a linie dzienne, w tym:	852,80	884,42	103,71
tramwaje	237,30	215,66	90,88
autobusy	615,50	668,76	108,65
b linie nocne	290,62	294,72	101,41
tramwaje	26,12	26,12	100,00
autobusy	264,50	268,60	101,55
3. Długość tras komunikacyjnych /km/	408,26	407,97	99,93
tramwaje	67,57	68,85	101,89
autobusy	340,69	339,12	99,54

którego praca przewozowa wyniosła 11 778 800 pockm. Zrealizowanych zostało 11 738 544 pockm (w tym 9 890 pockm - na obsłudze imprez masowych).

W komunikacji autobusowej uruchomiono nową linię nr 801, której autobusy kursują na trasie Ogrody – Baranowo os. Rubinowe. Z dniem 1 listopada 2017 r. zakończył się remont estakady w ul. Krzywoustego, w związku z czym 9 linii autobusowych w rejonie Rataj wróciło na swoje stałe trasy.

which amounted to 11 778 800 kilometres. Execution amounted to 11 738 544 (including 9 890 kilometres – mass events execution).

In bus transportation new line 801 was launched, it rides between Ogrody and Baranowo, Os. Rubinowe. As at 1st of November 2017 a repair of Krzywoustego overpass was over what caused 9 lines coming back on their ordinary routes.

UKŁAD KOMUNIKACYJNY I TABOR TRANSPORTATION NETWORK AND VEHICLES

Tabela 6. Tabor (stan na koniec 2016 i 2017 roku)

Table 6. Vehicles (as at the end of the year 2016 and 2017)

WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2016	31.12.2017	DYNAMIKA (%)
Tramwaje - wagony w szt.	301	280	93,02
105N	156	116	74,36
GT6, GT8, GT8/0	40	37	92,50
RT6N1	14	14	100,00
Combino	14	14	100,00
Moderus Beta	32	54	168,75
Solaris Tramino	45	45	100,00
Autobusy w szt.	266	265	99,62
Jelcz M125M Vecto	7	7	100,00
MAN	63	63	100,00
Neoplan	1	1	100,00
Kapena Urby	2	2	100,00
Solaris Urbino 8,6	26	26	100,00
Solaris Urbino 12	54	54	100,00
Solaris Urbino 18	112	111	99,11
Solaris Urbino 18 Hybrid	1	1	100,00

Tabela 7. Tabor - dzierżawiony i używany (stan na koniec roku 2016 i 2017)

Table 7. Vehicles - leased and borrowed (as at the end of the year 2016 and 2017)

WYSZCZEGÓLNIENIE	31.12.2016	31.12.2017	DYNAMIKA (%)
Tramwaje dzierżawione w szt.	1	1	100,00
Solaris Tramino	1	1	100,00
Autobusy dzierżawione w szt.	55	55	100,00
Solaris Urbino 12	33	33	100,00
Solaris Urbino 18	22	22	100,00

Remonty torowisk wymagały uruchomienia dodatkowej komunikacji zastępczej „Za tramwaj”. Zamówiona przez ZTM praca przewoźowa została określona jako 19 268 906 wozokm, harmonogram operacyjny to 19 343 127 wozokm, a wykonanie wyniosło 19 123 452 wozokm (w tym 4 907 wozokm na obsługę imprez masowych).

W 2017 roku Spółka prowadziła konsekwentną politykę taborową, mającą na celu sukcesywną wymianę wyeksploatowanego taboru na nowy technologicznie spełniający wysokie normy ochrony środowiska a także podnoszący komfort przewożonych pasażerów.

Stan taboru tramwajowego na koniec 2017r. wyniósł 280 szt. wagonów i był niższy o 21 sztuk w stosunku do roku poprzedniego (tabela nr 2).

Liczba taboru autobusowego w stanie majątku zmniejszyła się o 1 szt. w stosunku do roku 2016 i wyniosła 265 autobusów (tabela nr 2).

W 2017 roku kontynuowano dzierżawę 1 szt. tramwaju Solaris Tramino, 33 szt. autobusów standardowych Solaris Urbino 12 oraz 22 sztuk autobusów przegubowych Solaris Urbino 18. W związku z powyższym ponad 59% taboru autobusowego charakteryzuje się najwyższą normą emisji spalin tj. EURO 5, EEV oraz EURO 6, a tylko około 6% autobusów normą emisji spalin EURO 2.

Tracks repairs caused a launch of extra substitute transportation “Za tramwaj”. ZTM ordered 19 268 906 kilometers, operational schedule was 19 343 127, execution amounted to 19 123 452 (including 4 907 for mass events execution).

In 2017 the company was conducting a consequent fleet policy aimed at successive exchange of exploited fleet for technologically new meeting high norms of environment protection as well as increasing passengers comfort.

The number of tram fleet as for the end of 2017 was 280 units and was lower by 21 units in comparison to preceding year (table no 2).

The number of bus fleet in stock decreased by 1 unit in comparison to 2016 and reached 265 buses (table no 2).

In 2017 further lease of 1 unit of Solaris Tramino tram, 33 units of standard buses Solaris Urbino 12 and 22 articulated Solaris Urbino 18. Having in mind above mentioned over 59% of bus fleet have the highest fumes emission standard, ie. EURO 5, EEV and EURO 6 and only approximately 6% have the lowest fumes emission standard EURO 2.

KOLEJKA PARKOWA MALTANKA I LINIE TURYSTYCZNE PARK RAILWAY MALTANKA AND TOURIST LINES

W 2017 roku kontynuowaliśmy wzbogacanie naszej oferty turystycznej co było bezpośrednio związane z naszym wstąpieniem w 2013 r. do Poznańskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej, co znacząco wpłynęło na działania podejmowane w kwestii organizowania dodatkowych przewozów dla mieszkańców.

W weekend poprzedzający wolne majowe dni, w MPK rozpoczął się sezon turystycznych atrakcji. Na swoje trasy wyjechały zabytkowe tramwaje i autobusy, a malowniczym szlakiem żelaznym na Maltcu wyruszyła ciuchcia, która święci rekordy popularności.

Poznań można teraz zwiedzić bez mapy i przewodnika. Na weekendową przejażdżkę ulicami miasta wystarczy dojść do przystanku przy ul. Gajowej i poznać historię najpiękniejszych zakątków naszego grodu zza okien zabytkowej „enki” czy też odrestaurowanego „ogórka”.

In 2017 we were continuing to enrich our tourism offer what was directly connected with our enter into the Poznan Local Tourism Organization in 2013, what significantly influenced operations undertaken in the context of organisation of extra fares for inhabitants.

On weekend preceding May holidays, the season of tourism attractions in MPK started. Historical trams and buses set out on their routes and locomotive which is celebrating its popularity records set out on its picturesque iron route.

Poznan can now be visited without map and guide. For a weekend ride along city street it is enough to go to Gajowa stop and learn about history of the most beautiful corners of our borough through windscreen of historical N-tram or refurbished „cucumber bus”.

SPRZEDAŻ

SALE

Prychody ze sprzedaży uzyskiwane są z czterech źródeł:

1. Działalności przewozowej, polegającej na realizacji umowy o świadczenie usług publicznych w zakresie lokalnego transportu zbiorowego:

- przewozów tramwajowych,
- przewozów autobusowych,

2. Pozostałej działalności przewozowej (pozostały transport lądowy):

- przewozy pozostałe,
- przewozy kolejką Maltanka.

3. Działalności pomocniczej, na którą składają się, m.in.:

- udostępnianie powierzchni reklamowych w tramwajach i autobusach,
- usługi odpłatne, w tym modernizacje i remonty na zlecenia podmiotów zewnętrznych, a dotyczące robót budowlanych infrastruktury torowo-sieciowej oraz prace związane z remontem tejże infrastruktury realizowane na zlecenie ZTM w ramach tzw. Umowy Powierzenia,
- windykacja,
- pozostałe.

4. Działalności pozostałej:

- wpływy z czynszów.

Revenue from sales are obtained from four sources:

1. Public transport activities, by executing of public service agreement in the area of local public transport:

- tram transportation,
- bus transportation,

2. Other transportation activities (other land transport):

- other transportation,
- transportation by Maltanka.

3. Auxiliary activities, including among others:

- renting advertising surface in tram and buses,
- paid services, including modernisation and repairs as a commission task of external entities, concerning construction works of rail and catenary infrastructure and works connected with repairs of this infrastructure carried out as an assignment of performance of the task within Entrustment Agreement,
- collection of receivables,
- others.

4. Other activity:

- rent revenues.

Tabela 8. Wielkość przychodów ze sprzedaży w latach 2016-2017
Table 8. Sales revenues in 2016-2017

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	DYNAMIKA (%)
I. Działalność przewozowa (realizacja umowy)	321 061 198	340 235 958	105,97 %
- autobus	145 904 996	156 103 955	106,99 %
- tramwaj	175 156 202	184 132 003	105,12 %
II. Pozostała działalność przewozowa	3 512 578	3 150 599	89,69 %
- pozostałe przewozy	2 898 014	2 605 681	89,91 %
- kolejka Maltanka	614 564	544 918	88,67 %
III. Działalność pomocnicza	1 741 484	7 704 976	71,73 %
- reklama	1 765 100	1 680 707	95,22 %
- roboty odpłatne, dzierżawa, transport	1 408 957	631 983	44,85 %
- badania diagnostyczne	433 235	464 299	107,17 %
- inne przychody, w tym:	4 266 849	3 406 258	79,83 %
umowa powierzenia	3 686 860	1 285 781	34,87 %
- windykacja	2 867 341	1 521 729	53,07 %
IV. Działalność pozostała	120 993	124 241	102,68 %
V. Razem przychody ze sprzedaży	335 436 252	351 215 775	104,70 %

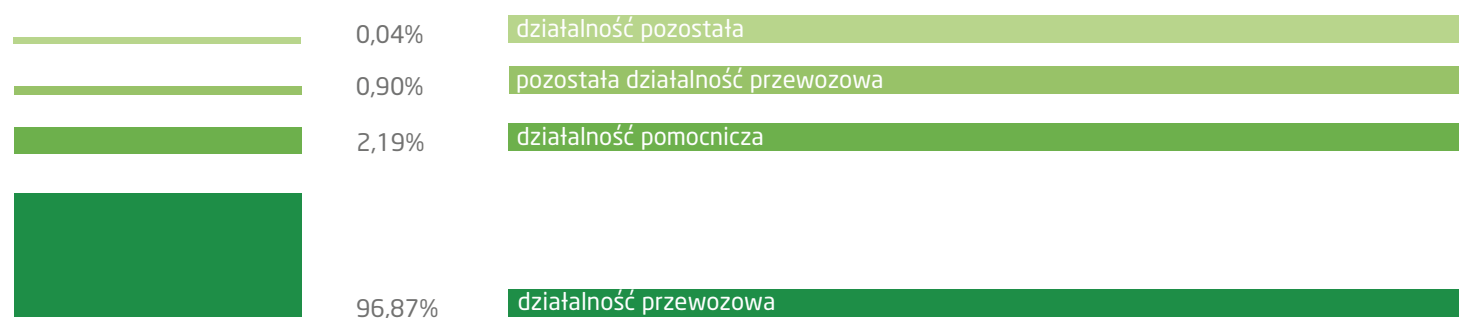

SPRZEDAŻ SALE

Przychody ze sprzedaży usług w 2017 roku wyniosły około 351,2 mln zł i były wyższe o ok 4,7 % w porównaniu z rokiem ubiegłym. W strukturze przychodów ze sprzedaży największy udział stanowią przychody z działalności przewozowej, tj. 96,87%, dalej przychody z działalności pomocniczej 2,19%, przychody z pozostałej działalności przewozowej 0,90% zaś przychody z działalności pozostałej 0,04%.

Total revenue from sales in 2017 amounted to approximately 351,2 ml PLN and were higher by approx. 4,7% in comparison to preceding year. The biggest contribution in the structure of revenues from sales belonged to revenues from public transport activities, i.e. 96,87%, further revenues from auxiliary activities at the level of 2,19%, other transportation activities amounted to 0,90% and other activity reached 0,04%.

Wykres 1. Struktura przychodów ze sprzedaży w 2017 roku
Chart 1. Sales revenues structure in 2017

ŚRODKI TRWAŁE FIXED ASSETS

Realizacja zadań inwestycyjnych w 2017 roku ukształtowała się na poziomie 96,77% w stosunku do przyjętego planu. Dla istotnych grup zadań inwestycyjnych wykonanie przedstawia się następująco:

1. Budowa i modernizacja zajezdni – realizacja zadań kształtowała się na poziomie 89,94% w stosunku do planowanych nakładów; zadania zapoczątkowane w 2017 r. częściowo realizowane będą w roku 2018 (głównie modernizacja hali przeglądowej na Fortecznej oraz modernizacja placu postojowego na Warszawskiej).

2. Tabor tramwajowy – realizacja zadań kształtowała się na poziomie 99,59% w stosunku do planowanych nakładów.

3. Zakup maszyn i pojazdów – realizacja zadań kształtowała się na poziomie 97,66% w stosunku do planowanych nakładów.

4. Informatyka – wykonanie w stosunku do zaplanowanych nakładów kształtowało się na poziomie 66,69%.

5. Pozostałe inwestycje – w 2017 r. nie wydatkowano środków w ramach rezerwy przewidzianej na nieplanowane nakłady.

Execution of investment in 2017 reached the level of 96.77% in comparison to the accepted plan. Plan deflection with the reference to significant groups of investment tasks was as follows:

1. Building and modernisation of depots – completion of tasks amounted to the level of 89,94% in comparison to planned expenditures; tasks which started in 2017 are going to be continued in 2018 (mainly modernisation of overhaul workshop in Forteczna depot and modernization of parking space in Warszawska depot).

2. Tram fleet – completion of tasks reached the level of 99,59% in comparison to planned expenditures.

3. Purchase of machines and vehicles – completion of tasks was at the level of 97,66% in comparison to planned expenditures

4. IT – completion in comparison to planned expenditures reached the level of 66,69%.

5. Other investment – no funds were spend within reserve for unplanned expenditures in 2017

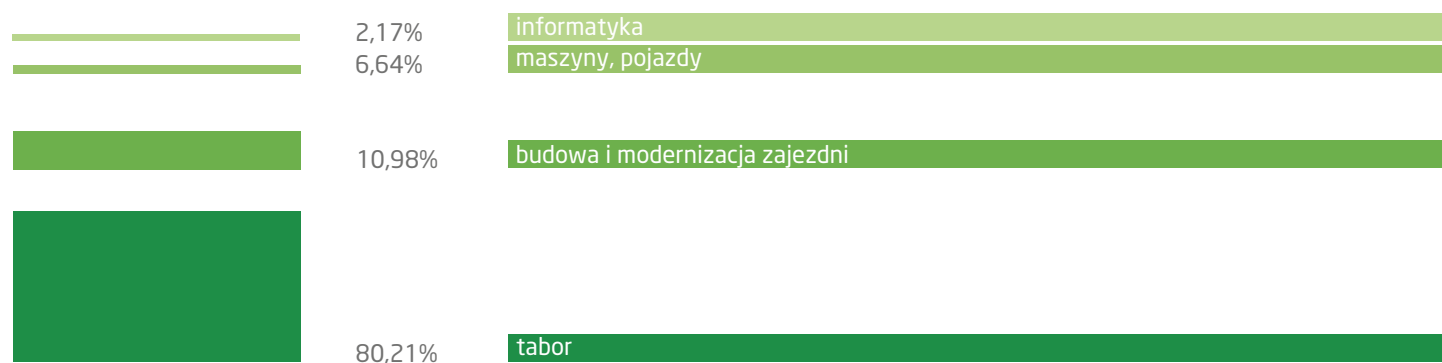

ŚRODKI TRWAŁE FIXED ASSETS

Tabela 9. Realizacja poniesionych nakładów na środki trwałe w 2017 roku
Table 9. Realization of expenditures on fixed assets under construction in 2017

LP	NAZWA ZADANIA	PLAN 2017	2017	% WYKONANIA
1	budowa i modernizacje zajezdni	9 829 960	8 841 017	89,94%
2	tabor autobusowy	0	63 651	0,00%
3	tabor tramwajowy	64 750 000	64 487 270	99,59%
4	zakup maszyn i pojazdów	5 468 420	5 340 548	97,66%
5	informatyka	2 620 603	1 747 790	66,69%
6	pozostałe inwestycje	500 000	0	0,00%
7	NAKŁADY OGÓŁEM	83 168 983	80 480 275	96,77%

Wykres 2. Struktura nakładów na środki trwałe w budowie w 2017 roku
Chart 2. Structure of expenditures on fixed assets under construction in 2017

FINANSOWANIE ORAZ SYTUACJA EKONOMICZNO-GOSPODARCZA SPÓŁKI

FINANCING AND ECONOMIC AND FINANCIAL CONDITION OF THE COMPANY

Na aktywa na dzień 31.12.2017 roku składają się:

- należności krótkoterminowe: 11 569 673,24zł,
- inwestycje krótkoterminowe: 101 897 488,30zł.

Do zobowiązań MPK POZNAŃ Sp. z o.o. na 31.12.2017 roku należą:

- zobowiązania długoterminowe wobec pozostałych jednostek: 64 670 706,78zł,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec powiązanych i pozostałych jednostek: 15 054 459,09zł,
- pozostałe zobowiązania, w tym fundusze specjalne, tj. ZFŚS: 41 144 751,78zł.

Głównymi rodzajami ryzyka, na które narażona jest Spółka są: ryzyko zmiany cen towarów i usług oraz ryzyko zmiany stopy procentowej.

Dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej posłużono się:

1. rachunkiem zysków i strat za okres 1.01.-31.12.2017 roku.
2. bilansem sporządzonym na dzień 31.12.2017 roku.
3. zestawieniem najważniejszych wskaźników ekonomicznych.

Wszystkie prezentowane wskaźniki, zostały przedstawione w postaci liczbowej. Dane, które zastosowano przy obliczaniu wskaźników mają swoje odzwierciedlenie w pozycjach bilansowych prezentowanych w tabeli 16 i 17. Niektóre z pozycji bilansowych zostały uśrednione zgodnie z założeniami analizy finansowej. Przedstawione zestawienia wskaźników i ich interpretacja merytoryczna, pozwalają uwidocznic zmiany, które miały istotny wpływ na prowadzoną działalność.

As for 31.12.2017 financial assets consist of:

- short-term receivables: 11 569 673,24 PLN
- short-term investments: 101 897 488,30 PLN.

As for 31.12.2017 financial liabilities of MPK Poznań Sp. z o.o. consist of:

- long-term liabilities to other entities: 64 670 706,78 PLN
- trade liabilities: 15 054 459,09 PLN
- other liabilities: 41 144 751,78 PLN.

Main types of risk for which the Company is vulnerable are: the risk of changes in price of goods and services as well as the change of interest rate risk.

For property and financial situation estimation following were used:

1. Profit and loss statement for period between 1.01 – 31.12.2017.
2. Balance sheet prepared as for 31.12.2017.
3. Specification of the most important economic indicators.

All of presented indicators were shown as a numerical data. All information adopted in indicators calculations reflects items in balance sheet presented in tables 16 and 17. Some of data from balance sheet was averaged according to financial analysis assumptions. Presented indicators specification together with their methodological interpretation, allow to assess changes, which had a relevant influence on activity carried out.

Tabela 10. Rachunek zysków i strat (w zł)

Table 10. Profit and loss statement

LP	WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	RÓŻNICA (2017-2016)
1	przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	341 294 146	346 933 029	5 638 883
2	koszty działalności operacyjnej	375 539 643	384 845 456	9 305 813
3	zysk/strata ze sprzedaży 1-2	-34 245 497	-37 912 427	-3 666 930
4	pozostałe przychody operacyjne	65 218 691	53 444 046	-11 774 645
5	pozostałe koszty operacyjne	22 485 342	25 215 424	2 730 082
6	zysk/strata na działalności operacyjnej 3+4-5	8 487 852	-9 683 805	-18 171 657
7	przychody finansowe	3 123 364	2 288 055	-835 309
8	koszty finansowe	3 654 356	1 897 054	-1 757 302
9	zysk/strata brutto 6+7-8	7 956 860	-9 292 804	-17 249 664
10	podatek dochodowy	590 673	5 145 971	4 555 298
11	pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty)	0	0	0
12	zysk/strata netto 9-10-11	7 366 187	-14 438 775	-21 804 962

FINANSOWANIE ORAZ SYTUACJA
EKONOMICZNO-GOSPODARCZA SPÓŁKIFINANCING AND ECONOMIC AND FINANCIAL
CONDITION OF THE COMPANYTabela 11. Bilans uproszczony (w zł)
Table 11. Simplified balance sheet (in PLN)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2016	2017	DYNAMIKA (%)
A. Aktywa trwałe	890 019 238	900 774 863	101,21
I. wartości niematerialne i prawne	1 637 552	272 909	16,67
II. rzeczowe aktywa trwałe	854 563 795	871 091 832	101,93
III. należności długoterminowe	0	0	-
IV. inwestycje długoterminowe	24 238 387	24 238 387	-
V. długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	9 579 504	5 171 735	53,99
B. Aktywa obrotowe	143 627 174	127 931 982	89,07
I. zapasy	11 576 550	12 541 256	108,33
II. należności krótkoterminowe	15 970 481	11 569 673	72,44
III. inwestycje krótkoterminowe	109 213 857	101 897 488	93,30
IV. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	6 866 286	1 923 564	28,01
C. Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy	0	0	-
D. Udziały (akcje) własne	0	0	-
AKTYWA RAZEM	1 033 646 411	1 028 706 844	99,52
A. Kapitał (fundusz) własny	434 408 985	434 970 210	100,13
I. kapitał (fundusz) podstawowy	347 651 500	362 651 500	104,31
II. kapitał (fundusz) zapasowy	62 830 118	70 196 305	111,72
III. kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	1 561 180	1 561 180	100,00
IV. pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	15 000 000	15 000 000	100,00
V. zysk/strata z lat ubiegłych	0	0	-
VI. zysk/strata netto	7 366 187	-14 438 775	-196,01
VII. odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (w. ujemna)	0	0	-
B. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	599 237 427	593 736 635	99,08
I. rezerwy na zobowiązania	70 510 449	74 889 918	106,21
II. zobowiązania długoterminowe	76 988 939	64 670 707	84,00
III. zobowiązania krótkoterminowe	56 824 892	56 199 211	98,90
IV. rozliczenia międzyokresowe	394 913 146	397 976 799	100,78
PASYWA RAZEM	1 033 646 411	1 028 706 844	99,52

FINANSOWANIE ORAZ SYTUACJA
EKONOMICZNO-GOSPODARCZA SPÓŁKIFINANCING AND ECONOMIC AND FINANCIAL
CONDITION OF THE COMPANY

Tabela 12. Wskaźniki rentowności

Table 12. Profitability indexes

WSKAŹNIKI RENTOWNOŚCI				
WYSZCZEGÓLNIENIE	FORMUŁA OBLICZENIOWA	WARTOŚĆ POŻĄDANA	2016	2017
Rentowność działalności operacyjnej	$\frac{\text{wynik na działalności operacyjnej} * 100}{\text{przych netto ze sprz i zr z nimi+ pozostałe przychody operac.}}$	max	2,09%	-2,42%
Rentowność brutto sprzedaży	$\frac{\text{wynik na sprzedaży} * 100}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.}}$	max	-10,20%	-10,78%
Rentowność netto sprzedaży	$\frac{\text{wynik finansowy netto} * 100}{\text{przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.}}$	max	2,19%	-4,10%
Rentowność majątku ogółem (ROA)	$\frac{\text{wynik finansowy netto} * 100}{\text{średnioroczny stan aktywów ogółem}}$	max	0,71%	-1,40%
Rentowność kapitałów własnych (ROE)	$\frac{\text{wynik finansowy netto} * 100}{\text{średnioroczny stan kapitału własnego}}$	max	1,74%	-3,32%

W związku z poniesioną stratą wszystkie wskaźniki rentowności notują w 2017r. poziomy ujemne.

Wskaźnik rentowności działalności operacyjnej, będący stosunkiem procentowym zysku operacyjnego do podstawowych i pozostałych przychodów z działalności operacyjnej, ukształtował się na poziomie – 2,42%.

Na stratę brutto na sprzedaży wpływ mają dotacje ze środków UE i sposób ich rozliczania. Mianowicie Spółka wykazuje w kosztach operacyjnych w pełnej wysokości koszt amortyzacji od środków trwałych dofinansowanych z UE. Przychód natomiast, zgodnie z przepisami dotyczącymi pomocy publicznej oraz dofinansowania ze środków UE, jest umniejszony o wartość rozliczanej w czasie dotacji.

Wskaźniki płynności notują spadek w stosunku do roku poprzedniego, na co wpłynęła prezentacja środków pieniężnych, zgromadzonych na sfinansowanie inwestycji, na lokacie bankowej powyżej 3 miesięcy. Zgodnie z ustawą o rachunkowości zostały one ujęte w pozycji Inwestycje krótkoterminowe - inne krótkoterminowe aktywa finansowe. Jednocześnie wskaźniki płynności utrzymują się na wysoce bezpiecznym poziomie.

Due to loss all profitability indexes in 2017 are negative.

Profitability of operating activities index, which is percentage relation of profit on operating activities to operating and other income, amounted to -2,42%.

Higher gross loss from sales resulted from EU grants and the way of their settlement. It means that the company shows the whole cost of amortisation of tangible fixed assets financed by EU. Revenue on the other hand, due to state aid and EU grants regulations is diminished by a portion of settled grant.

Liquidity ratios record decrease in comparison to preceding year what is an effect of cash presentation, which was allocated for the purpose of future investment on 3 months deposit. Due to accounting act they were presented in short time investment section – other short term financial assets. At the same time liquidity ratios are on highly safe level.

Tabela 13. Wskaźniki płynności

Table 13. Liquidity ratios

WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI				
WYSZCZEGÓLNIENIE	FORMUŁA OBLICZENIOWA	WARTOŚĆ POŻĄDANA	2016	2017
ogólnej płynności finansowej (I)	$\frac{\text{aktywa obrotowe - na krótkoterm powyżej 12 m-cy}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe - zob krótkoterm pow 12m-cy}}$	1,2-2	2,54	2,29
Szybkiej płynności finansowej (II)	$\frac{\text{aktywa obrotowe-zapasy-na krótkoterm pow 12 m-cy}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe - zob krótkoterm pow 12m-cy}}$	1-1,2	2,33	2,07
Pieniężnej płynności finansowej (III)	$\frac{\text{środki pieniężne i inne aktywa pieniężne}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe - zob krótkoterm pow 12m-cy}}$	0,2	1,93	0,59

FINANSOWANIE ORAZ SYTUACJA
EKONOMICZNO-GOSPODARCZA SPÓŁKIFINANCING AND ECONOMIC AND FINANCIAL
CONDITION OF THE COMPANY

Tabela 14. Wskaźniki efektywności działania

Table 14. Performance indicators

WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI DZIAŁANIA				
WYSZCZEGÓLNIENIE	FORMUŁA OBLICZENIOWA	WARTOŚĆ POŻĄDANA	2016	2017
Rotacji majątku ogółem	$\frac{\text{przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi}}{\text{aktywa ogółem}}$	max	0,33	0,34
Rotacji aktywów trwałych	$\frac{\text{przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi}}{\text{aktywa trwałe}}$	max	0,38	0,39
Rotacji aktywów obrotowych	$\frac{\text{przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi}}{\text{aktywa obrotowe}}$	max	2,38	2,71
Rotacji zapasów (w dniach)	$\frac{\text{przeciętny stan zapasów} \cdot 365}{\text{koszty działalności operacyjnej - amortyzacja}}$	min	14	14
Rotacji należności z tytułu dostaw i usług (w dniach)	$\frac{\text{przeciętny stan należności z tytułu dostaw i usług} \cdot 365}{\text{przychód netto ze sprzedaży produktów, towarów i mater.}}$	min	21	7

W okresie porównawczym wskaźnik rotacji majątku wzrósł z 0,33 do 0,34. Zwiększeniu uległ również wskaźnik rotacji aktywów trwałych oraz wskaźnik rotacji aktywów obrotowych.

Poziom wskaźnika rotacji zapasów informuje, że pełen cykl obrotu w 2017 roku wynosił tak jak w 2016 roku 14 dni.

Wskaźnik rotacji należności spadł w stosunku do roku poprzedniego o 14 dni, co świadczy o znacznym polepszeniu cyklu realizacji należności z tytułu dostaw i usług.

In compared period, total assets turnover ratio increased from 0,33 to 0,34. Fixed assets turnover ratio and current assets turnover ratio increased as well.

The level of inventory turnover informs that the whole cycle of turnover in 2017 was 14 days and was the same as in 2016.

The level of receivables turnover ratio dropped in comparison to preceding year by 14 days what was an evidence of improving receivables execution cycle.

Tabela 15. Wskaźniki finansowania działalności

Table 15. Financing of activity ratios

WSKAŹNIKI FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI				
WYSZCZEGÓLNIENIE	FORMUŁA OBLICZENIOWA	WARTOŚĆ POŻĄDANA	2016	2017
Ogólnego zadłużenia	$\frac{\text{zobowiązania ogółem} \cdot 100}{\text{aktywa ogółem}}$	30%-50%	12,95	11,75
Pokrycia majątku trwałego kapitałem własnym	$\frac{\text{kapitał własny}}{\text{aktywa trwałe}}$	min. 1,0	0,49	0,48
Pokrycia majątku trwałego kapitałem stałym	$\frac{\text{kapitał własny} + \text{zobowiązania długoterminowe}}{\text{aktywa trwałe}}$	min. 1,0	0,57	0,55
Relacja kapitałów	$\frac{\text{zobow. i rezerwy na zobow. - rezerwy na zobow.}}{\text{kapitały własne}}$	<1	1,22	1,19
Trwałości struktury finansowania	$\frac{\text{kapitał własny} + \text{zobow. długoterm.} + \text{rezerwy długoterm.}}{\text{aktywa ogółem}}$	max	0,54	0,54

Wskaźnik ogólnego zadłużenia zmalał o 1,2 punktu procentowego i osiągnął wielkość 11,75%. Pozostałe wskaźniki uległy nieznacznej zmianie w stosunku do roku poprzedniego.

Debt ratio decreased by 1,2 percentage points and reached the level of 11,75%. Other indicators presented slight change in comparison to preceding year.

ROZWÓJ I INWESTYCJE

DEVELOPMENT AND INVESTMENTS

W 2017 roku Spółka dążyła do realizowania przyjętej strategii rozwoju opartej na budowaniu wizerunku stabilnej, dbającej o klienta i sprawnie zarządzanej firmy. Prowadzone działania pozwalają stwierdzić, że Spółka koncentruje swoje działania na poprawie zarządzania w każdym obszarze swojej działalności. Budowa efektywnej organizacji Spółki związana jest ze wzrostem specjalizacji poszczególnych wydziałów, poprawą jakości pracy oraz zadowolenia klientów MPK Poznań Sp. z o.o.

Rok ubiegły był kolejnym rokiem, w którym obowiązywała Umowa o świadczenie usług dotycząca realizacji zadania własnego Miasta Poznania w zakresie lokalnego transportu zbiorowego. Współpraca z Zarządem Transportu Miejskiego w Poznaniu pozwoliła nie tylko na realizację codziennej obsługi pasażerów, ale także na wprowadzenie rozwiązań tymczasowych, które pozwoliły na zastosowanie bardziej efektywnych rozwiązań w zakresie transportu publicznego w okresie utrudnień w ruchu, na skutek prowadzonych remontów tras komunikacyjnych w 2017 roku.

W roku ubiegłym zrealizowano kolejny etap odnowy taboru tramwajowego. Kontynuowano realizację dostaw tramwajów Moderus Beta jednokierunkowych oraz zrealizowano dostawę tramwajów dwukierunkowych. W 2017 roku dostarczonych zostało łącznie 22 pojazdy, co przyczyniło się do zwiększenia udziału niskiej podłogi w liczbie taboru tramwajowego w Poznaniu. Odnowa taboru możliwa jest dzięki działaniom Spółki w zakresie pozyskiwania dofinansowania unijnego. Spółka, w celu zagwarantowania środków finansowych na zakup tramwajów realizuje projekty unijne w ramach odpowiednio Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, a także Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W 2017 roku podpisana została umowa o dofinansowanie projektu „Zakup nowoczesnego niskopodłogowego taboru tramwajowego”, co umożliwi realizację przyszłych dostaw 50 tramwajów ze 100% udziałem niskiej podłogi.

Spółka partycypuje również, jako Uczestnik, w projekcie „Korekta funkcjonowania układu komunikacyjnego w obrębie Ronda Rataje” którego beneficjentem jest Miasto Poznań. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Zaangażowanie Spółki polegać będzie na zakupie 15 autobusów 18 metrowych z napędem elektrycznym wraz z ładowarkami. W 2017 roku Spółka poczyniła przygotowania do wdrożenia projektu.

W 2017 roku Spółka aplikowała również o środki z programu Gepard finansowanego z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W 2017 r. trwała jeszcze procedura oceny wniosku, natomiast obecnie jest już wiadomym, iż projekt uzyska wsparcie finansowe, dzięki czemu zrealizowane zostaną zamierzenia inwestycyjne polegające na utworzeniu infrastruktury ładującej autobusy z napędem elektrycznym oraz zakup 6 autobusów 12 metrowych z napędem elektrycznym.

In 2017 the company strived to implement agreed strategy of development based on creation of vision for stable, client orientated and effectively managed company. Activities carried out even though were not so spectacular, and without such a media hype, but let to discover that the company concentrates its activities on the management improvement in every area of its functioning. Building of effective organization of the company is connected with an increase of specialization by particular departments, improvement of work quality and satisfaction of MPK Poznan Sp. z o.o. clients.

Previous year was the next year in which Public Service Contract concerning realization of City of Poznan's own task in the area of local public transport applied. Cooperation with Municipal Transport Authority allowed not only everyday service to passengers but also allowed to implement temporary solutions which enabled more effective passenger service during impediment periods caused by renovation of transport routes in 2017.

The company continued in the preceding year the further phase of tram fleet renewal. Supply of – Moderus Beta single directional was continued and bidirectional trams were delivered as well. In 2017 total 22 tram units were delivered what caused improvement of low floor trams proportion in tram fleet in Poznań. Renewal of the fleet is possible thanks to the company's activities in the area of EU grants acquirement. The company, in order to entrench financial funds for tram fleet is carrying out UE project under Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny as well as Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. In 2017 the company's representative signed grant agreement for the project “Zakup nowoczesnego niskopodłogowego taboru tramwajowego” what is going to enable future deliveries of 50 trams with 100% low floor.

The company participates also as a Member in the Project „Korekta funkcjonowania układu komunikacyjnego w obrębie Ronda Rataje” where Miasto Poznań is the main Beneficiary. Project obtained funding within Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny. The company is involved in the Project as it buys 15 busses of 18 meters equipped with electric drive together with chargers. In 2017 the company started preparations to implement the Project.

In 2017 the company applied also for funds from Gepard programme which is finance within Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. In 2017 procedure was still taking place, however at the moment we know that Project obtained financial support, thanks to what we will carry out investment including electricity charging infrastructure together With a purchase of 6 busses of 12 meters equipped with electric drive.

Święty Marcin

Niepodległości

510

PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI PERSPECTIVES OF THE COMPANY'S ACTIVITY DEVELOPMENT

Zarząd MPK POZNAŃ Sp. z o.o. będzie w 2018 roku kontynuować działania dążące do rozwoju Spółki opartego o stałe zwiększanie dostępności usług. Dokładamy wszelkich starań do sprawnego funkcjonowania Poznania jako organizmu społeczno-gospodarczego, podnosząc komfort przejazdu, jak i zwiększając ilość przewożonych pasażerów. Komfort przejazdu postrzegamy jako warunki podróży, bezpieczeństwo, niezawodność, punktualność oraz życzliwą obsługę w relacjach z pasażerami. Dostępność usług postrzegamy jako ich zasięg oraz dążenie do niskich kosztów świadczenia.

Spółka realizować będzie także dalsze inwestycje na rzecz odnowy taboru tramwajowego i autobusowego. W 2018 roku planowane jest rozstrzygnięcie procedur przetargowych związanych z elektromobilnością (na dostawy autobusów z napędem elektrycznym, a także na infrastrukturę służącą do ładowania autobusów), a także rozpoczęcie prac infrastrukturalnych. Spółka stoi zatem u progu zmian, które przysłużą się ostatecznie do wdrożenia wymogów ustawy o elektromobilności i przyczynią się do jeszcze większej dbałości o środowisko naturalne.

Spółka dąży do dalszego doskonalenia standardów świadczonych usług w zakresie transportu publicznego przy wsparciu władz Miasta Poznania. Wypracowanie spójnej koncepcji rozwoju Spółki poprzez niezbędne inwestycje nie będzie możliwe bez wsparcia Właściciela – Miasta Poznania.

Wewnętrzne i zewnętrzne czynniki istotne dla rozwoju Spółki

Wśród czynników wewnętrznych stwarzających szansę rozwoju wymienić należy:

- duży potencjał przewoźowy,
- doświadczony personel,
- rosnąca ilość nowoczesnego taboru oraz infrastruktura techniczna do jego obsługi,
- doświadczenie w rozwiązywaniu problemów komunikacyjnych,
- dostępność i stale polepszający się standard usług,
- możliwość obsługi dodatkowych zleceń w krótkim czasie.

Czynniki zewnętrzne istotne dla rozwoju Spółki to:

- kreowanie przez Władze Miasta priorytetu dla zbiorowej komunikacji miejskiej,
- kreowanie przez Władze Miasta polityki parkingowej (strefa ograniczonego postępu, parkingi typu P&R),
- inwestycje Miasta w rozwój sieci tramwajowej,
- integracja komunikacji zbiorowej w aglomeracji poznańskiej,
- ugruntowana, wysoka pozycja w kraju wśród przewoźników,
- efektywne wykorzystanie funduszy strukturalnych.

Spółka aktywnie uczestniczy w działaniach różnych organizacji, ugruntowujących naszą pozycję na arenie krajowej i międzynarodowej (UITP, IGKM, targi, wystawy, sympozja i konferencje).

Czynniki ryzyka i potencjalnych zagrożeń

W opinii Zarządu Spółki obecna sytuacja finansowa oraz pozycja rynkowa nie stwarzają zagrożeń co do kontynuowania działalności. Jednakże każda działalność gospodarcza jest nieodłącznie związana z ryzykiem o różnym charakterze, zarówno wewnętrznym jak i zewnętrznym. Poniżej zaprezentowano najistotniejsze, zdaniem Zarządu Spółki, czynniki wpływające na ryzyko działalności jak i dalszego rozwoju i wzrostu potencjału.

In 2018 the Management Board of MPK Poznań Sp. z o.o. is going to continue actions aimed at the company's development based on constant increase of service availability. We contribute to the efficient functioning of Poznań as socio-economic organism by raising the comfort of transportation as well as increasing the number of transported passengers. We perceive the comfort of transport as a conditions of travel, safety, reliability, punctuality, and friendly client service in relation with passengers. We perceive the availability of services as the scope and striving to low costs their service.

The company is going to continue investments concerning rolling stock and buses renewal. In 2018 two procurement procedures concerning electromobility are going to be settled (deliveries of buses with electric drive and infrastructure indispensable for busses batteries charging) as well as the start of infrastructure works. The company is therefore being on the threshold of changes which are going to contribute to implementation of Electromobility act requirements, adding even bigger effect to natural environment care.

The company strives to further improving of public transport services standards with the support from the authorities of the City of Poznań. The creation of a coherent concept of the company's development through necessary investment is not going to be possible without help of the Owner – the City of Poznań.

Internal and external factors essential to the company's development

Among internal factors giving a development chance, following need to be mentioned:

- big transport potential,
- experienced personnel,
- growing number of modern fleet and technical infrastructure for its servicing,
- experience in transport problems solving,
- availability and constant raise of services quality,
- ability to service additional commissioned tasks in short time.

External factors essential to the company's development:

- creation by the City's authorities priority for the public transport,
- creation by the City's authorities parking policy (limited parking access, P&R parkings),
- the City's investment in tram network development,
- integration of the public transport in Poznań's agglomeration,
- strong, high position among other public transport companies,
- effective use of structural funds,

The company actively participate in different organizations' activities, strengthening our position in domestic and international arena (UITP, IGKM, fairs, exhibitions, symposia and conferences).

Risk factors and potencial threats

In the Management Board's opinion neither current financial situation nor market position are not raising threats to continuity of activity. However each economic activity is inseparable from risk both internal and external. Factors forming the risk of activity as well as further development and potential growth, in the Management Board opinion, are presented below.

PERSPEKTYWY ROZWOJU
DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKIPERSPECTIVES OF THE COMPANY'S
ACTIVITY DEVELOPMENT

Czynnikami wewnętrznymi, które mogą stanowić ryzyko rozwoju Spółki są:

- niedostateczne zagwarantowanie klientom MPK bezpieczeństwa ze strony osób trzecich,
- trudności w ograniczaniu wandalizmu w taborze i infrastrukturze, ograniczony wpływ na modernizację sieci, torowisk i infrastruktury przystankowej,
- brak możliwości podniesienia wynagrodzeń w sposób gwarantujący zapewnienie odpowiedniej ilości pracowników (w szczególności w grupie kierowców i motorniczych) a także obniżenie fluktuacji.

Czynniki zewnętrzne mogące negatywnie wpłynąć na wielkość osiągniętych przez Spółkę przychodów to:

- ograniczona przepustowość ważnych węzłów komunikacyjnych,
- ograniczanie zapłaty za usługi przez ZTM,
- zbyt wolny rozwój infrastruktury drogowej,
- narastające zatłoczenie ulic i spowolnienie ruchu drogowego,
- zagrożenie komfortu podróżowania ze względu na nadmierny wzrost liczby pasażerów na niektórych liniach,
- dewastacja, wandalizm i chuligaństwo,
- narastająca konkurencja ze strony innych przewoźników,
- narastająca konkurencja ze strony innych pracodawców oferujących korzystniejsze warunki płacowe, emigracja zarobkowa wśród prowadzących pojazdy do państw Unii Europejskiej,
- ograniczenie możliwości pozyskiwania źródeł finansowania na planowane zadania inwestycyjne.

Internal factors which may constitute a risk for the company's development are:

- insufficient guarantee of security for MPK clients from third party,
- difficulties in limitation of fleet and infrastructure vandalism, limited influence on modernisation of catenary, rails and stops infrastructure,
- lack of ability to salaries improvement in the way satisfying employees and guaranteeing limitation of fluctuation (specially in the group of bus drivers and tram drivers).

External factors which may negatively influence on the amount of the company's revenues are:

- limited throughput of important transport hubs,
- further limitation of remuneration for services by Organizer,
- to slow road infrastructure development,
- accruing roads congestion and slack of traffic,
- threat for travelling comfort because of excessive increase of the number of passengers on some lines,
- devastation, vandalism and hooliganism,
- accruing competition from other transport operators,
- accruing competition from other employers offering favourable salary conditions, learning emigration among vehicles drivers to European Union member states,
- limitation of ability in obtaining financing sources for planned investment tasks.

DZIAŁANIA WIZERUNKOWE SPÓŁKI

PROMOTIONAL ACTIVITIES OF THE COMPANY

MPK POZNAŃ Sp. z o.o. dzięki swoim działaniom wizerunkowym stara się budować markę Spółki określonej jako „Moja Przyjazna Komunikacja Poznań”. Myśl ta ma wykreować w świadomości zarówno klientów, mieszkańców, jak i pracowników przekonanie o uczestnictwie w życiu Spółki. Rozpoznawanie potrzeb Poznaniaków i Poznania oraz wychodzenie im naprzeciw, to kreacja Firmy troskliwej i przyjaźnie nastawionej. Projekty z zakresu promocji MPK POZNAŃ Sp. z o.o. w roku 2017 zakładały prowadzenie działań, które zapewnić miały utrzymanie wizerunku stabilnej, dbającej o klienta, dobro miasta, środowisko naturalne, dobrze i sprawnie zarządzanej, a także dającej możliwość rozwoju Firmy.

20-lecie Poznańskiego Szybkiego Tramwaju

29 stycznia zaprosiliśmy wszystkich poznańskich na obchody 20-lecia trasy Poznańskiego Szybkiego Tramwaju. Z tej okazji przygotowaliśmy dla naszych pasażerów szereg atrakcji: uroczystą paradę taboru tramwajowego z os. Sobieskiego do zajezdni tramwajowej na ul. Głogowskiej, gdzie w muzeum komunikacji zorganizowaliśmy okolicznościową wystawę zdjęć; specjalny urodzinowy tort, występ Orkiestry Miasta Poznania przy MPK Poznań Sp. z o.o., a także komunikacyjną grę miejską dla uczestników parady.

Dzień Kobiet

8 marca rozdawaliśmy na przystankach kwiaty dla naszych pasażerek. 1500 tulipanów powędrowało w ręce mieszkanki dzięki współpracy MPK Poznań Sp. z o.o., Galerii Malta oraz Klubu Miłośników Pojazdów Szynowych. Konduktorzy, ubrani w mundury z dawnej epoki, poruszali się po mieście na podkładzie historycznego wagonu 102Na, zwanego także „Księżniczką”.

Promocja Spring Break

Pasażerowie na pętlach os. Sobieskiego, Górczyn i przy rondzie Rataje nie kryli zaskoczenia, kiedy w drodze na tramwaj i autobus przygrywały im zespoły muzyczne. Mini-koncerty Deer Daniel oraz Małgola, promowały kolejną edycję festiwalu Spring Break.

Spring Break Showcase Festival & Conference to wydarzenie, w ramach którego koncerty młodych obiecujących zespołów sąsiadują z warsztatami i panelami dla uczestników. Trwająca trzy dni impreza przyczyniła się do prezentacji młodych, w tym także wielkopolskich, zespołów zarówno publiczności, jak i wpływowym osobom ze środowiska muzycznego.

Nowy sezon Maltanki i linii turystycznych

21 kwietnia rozpoczęliśmy sezon Kolejki Parkowej Maltanka. W jubileuszowym 45. roku istnienia, dzięki wsparciu Galerii Malta, odrestaurowaliśmy neon „Kolejka dziecięca”, którego niszczące szczątki znajdowały się wcześniej na stacji Zwierzyniec. Była to nasza jedyna instalacja świetlna z czasów, kiedy było ich pełno na poznańskich ulicach.

Z kolei 29 kwietnia ruszył sezon linii turystycznych. Zachęcaliśmy do wycieczki zabytkowymi pojazdami na liniach nr 0 i 100. Nowe trasy i kursy z przewodnikiem, który opowiadał o mijanych obiektach to nowość w sezonie 2017. Na przejażdżki historycznym taborem można się było wybrać w soboty, niedziele i święta aż do końca września.

Noc Muzeów

18 maja obchodziliśmy Międzynarodowy Dzień Muzeów, z tej okazji po raz kolejny odbyła się akcja Noc Muzeów, w której wzięło udział ponad 30 instytucji, galerii i organizacji z Poznania i okolic. Najciekawsze poznańskie i podpoznańskie placówki otworzyły swoje podwoje dla mieszkańców w sobotę 20 maja br. od godz. 17:00. MPK Poznań Sp. z o.o. jak co roku włączyło się do tej inicjatywy, wraz z Klubem Miłośników Pojazdów Szynowych zapraszając do Muzeum Komunikacji w zajezdni przy ul. Głogowskiej oraz do obejrzenia wystawy taboru w zajezdni Madalińskiego.

All image operations of MPK Poznań Sp. z o.o. are aimed at creating the Company's brand defined as “My friendly Public Transport Poznań”. This idea is to create in the minds of clients, inhabitants, as well as employees the belief about participation in the Company's life. Company's commitment to the recognition of the needs of Poznań's inhabitants is a creation of caring and friendly Company. Projects concerning the promotion of MPK Poznań Sp. z o.o. in 2017 intended to perform campaigns aimed at maintaining the image of a stable Company, caring for a client as well as for the general City good, applying new solutions, caring about the natural environment, well-managed, and caring for the opportunity of the Company's development.

20 years od Poznan Fast Tram Line

On 29th of January we invited all inhabitants of Poznan on celebrations of 20th anniversary of Poznan Fast Tram Line. On this occasion we prepared a lot of attractions: festive tram fleet parade from os. Sobieskiego to Głogowska tram depot, where in the museum of public transport we organized occasional photo exhibition; special birthday cake, The City of Poznan Orchestra show as well as city game for parade participants.

The Women's Day

On the 8th of March we were giving flowers to our female passengers on bus and tram stops. 1500 tulips were handed over to them thanks to cooperation between MPK Poznań Sp. z o.o., Galeria Malta and Railway Vehicle Enthusiasts Club. Ticket inspectors wearing old fashioned uniforms were riding on the deck of historic tram 102Na called also „The princess”.

Spring Break promotion

Passengers on os. Sobieskiego, Górczyn tram loops and Rataje Roundabout could not hide their surprise when on their everyday route to bus and tram music bands were playing their songs. Mini concerts of Deer Daniel and Małgola were promoting the next edition of The Spring Break Festival.

Spring Break Showcase Festival & Conference is the event in which concerts of young and perspective bands are taking place together with workshops and panels for participants. Event lasting for three days added to presentation of young, among them regional, bands to public as well as influential people from music industry.

New Maltanka and tourist lines season

On 21st of April we started the new season of Maltanka Park Line. In 45th jubilee year, thanks to support from Galeria Malta, we have renovated a neon „Kolejka dziecięca”, which ruined wreckage were placed on Zwierzyniec station until that moment. It was our one and only light installation from Times when there were plenty of such things on Poznan's streets.

On 29th of April a season of tourist lines started. We encouraged for a trip by historic vehicles on lines 0 and 100. New lines and courses with guide who was telling about objects on the way was a novelty this season. Rides by a historic fleet were available on Saturdays, Sundays and Holidays until the end of September.

The Night of Museums

On the 18th of May we were celebrating The International Day of Museums, on this occasion once again the event called The Night of Museums took place. Over 30 institutions, including shopping malls and organizations from Poznan and surroundings took part in the event. The most interesting places from Poznan and Poznan surroundings opened their doors for inhabitants on Saturday the 20th of May from 5 pm.

MPK Poznań Sp. z o.o. as every year joined in that initiative together with Railway Vehicles Enthusiasts Club inviting to The Museum of Public Transport in Głogowska tram depot as well as to see an exhibition of tram fleet in Madalińskiego tram depot.

E PRZEDSIĘBIORSTWO
OZNANIU SP. Z O.O.

mpk.pozna

DZIAŁANIA WIZERUNKOWE SPÓŁKI

PROMOTIONAL ACTIVITIES
OF THE COMPANY

Między poszczególnymi poznańskimi obiektami muzealnymi kursowała specjalna bezpłatna linia M, a pod Centrum Kultury Zamek zatrzymywała się też linia autobusowa. Historycznym Ikarusem pasażerowie mogli dojechać do poznańskiego oddziału Instytutu Pamięci Narodowej.

Drzwi Otwarte Funduszy Europejskich

Wystawa najnowszego taboru, zwiedzanie zakamarków zajezdni i mnóstwo atrakcji dla dzieci czekało na mieszkańców w niedzielę, 21 maja br. W zajezdni Franowo między godz. 12:00 a 16:00 organizowaliśmy Drzwi Otwarte Funduszy Europejskich.

Poznaniacy mieli okazję, aby zasiąść za pulpitem autobusów i tramwajów oraz dokładniej przyrzeć się najnowszemu modelom w naszym parku taborowym. Pokazaliśmy też tramwaj firmy Modertrans – Moderus Gamma. Oprócz pojazdów liniowych, pojawiła się okazja by obejrzeć wozy specjalistyczne, stanowiące codzienne wsparcie w pogotowiu technicznym. Całkowitą nowością był dźwig, który trafił do MPK Poznań Sp. z o.o. w drugim kwartale tego roku.

Uczestnicy mogli zobaczyć z okien tramwaju wszystkie zakamarki tego automatycznie sterowanego obiektu. Wraz z Galerią Malta przygotowany został Bajkowy Kącik Czytelniczy, gdzie animatorzy poprowadzili konkurencje plastyczne, konkursy i quizy. Towarzyszyli nam także przedstawiciele Piłkarskiej Akademii Reissa, którzy zapewnili różne futbolowe atrakcje. Była też bardzo szczególnie wycieczka, czyli wirtualna wyprawa międzyplanetarna na Księżyc i spacer po Srebrnym Globie. Uniwersytet Artystyczny przeprowadził także warsztaty artystyczne oraz zaprezentował wystawę FIGURACJA przygotowaną przez Wydział Rzeźby i Działań Przestrzennych UAP. Mieszkańcom zapewniliśmy również bezpłatną linię dowozową, która kursowała między ul. Gwarną a pętlą Franowo.

Najlepszy motorniczy

Za nami kolejna, siódma już edycja konkursu motorniczych. Konkurs ruszył w marcu 2017. Ostatecznie do udziału w konkursie zakwalifikowało się 41 motorniczych. Wśród nich było 14 kobiet. Dziesiątka najlepszych motorniczych przeszła następny etap konkursu – dwutorowy etap obserwacji. Z jednej strony motorniczych oceniali działające in cognito zespoły studentów z Koła Logistyków przy Politechnice Poznańskiej. Z drugiej – pasażerowie, którzy mogli oddawać głosy na swojego ulubieńca czyli tego motorniczego, który jest ich faworytem i którego pracę oceniają najwyżej. Wielki finał konkursu na Najlepszego Motorniczego 2017 odbył się 10 czerwca w zajezdni na Franowie. Finałści walczyli o tytuł supermotorniczego uczestnicząc w widowiskowych konkurencjach praktycznych. Ostatecznie zmagania wygrał Mieszko Wieczorek. Drugie miejsce wywalczył Kuba Krasowski, a trzecie przypadło w udziale Alinie Matyli. Za najsympatyczniejszego motorniczego pasażerowie uznali Kasię Nowak. Wszystkim uczestnikom serdecznie gratulujemy!

Mam talent

Historycznym tramwajem na casting do jubileuszowej X edycji "Mam Talent!". Tak właśnie podróżowali po Poznaniu jurorzy popularnego show. Lokalne przesłuchania odbywały się w ostatnich dniach czerwca w Teatrze Wielkim. Tysiące ludzi walczyło o to, żeby swoimi umiejętnościami zaimponować Agnieszce Chylińskiej, Małgorzacie Foremniak i Agustinowi Egurroli. Zanim dotarli w okolice ul. Fredry, pojawili się w zajezdni na Franowie, by tam rozpocząć całe nagrania.

Czerwiec 56

Dokładnie w 61. rocznicę tych ważnych dla miasta i kraju wydarzeń, spotkaliśmy się pod pamiątkową tablicą przy ul. Gajowej. W sąsiedztwie historycznych budynków dawnej zajezdni tramwajowej, wraz z kombatanami, oficerami, organizacjami związkowymi i rekonstruktorami uczciliśmy pamięć bohaterów sprzed lat.

Pracownicy MPK już 26 czerwca 1956 roku chcieli rozpocząć strajk w proteście przeciwko nieustannie pogarszającym się warunkom bytowym. Wjazd na Gajową zastawili wtedy tramwajami obleczonymi w transparenty. Ze względu na zdecydowaną reakcję kierownictwa firmy, zrezygnowali z dalszych działań. Nie sposób było jednak beczynie czekać, kiedy dwa dni później na ulicę wyszli pracownicy fabryki H. Cegielskiego.

Special fare free line M was riding between respective museums, bus line stopped in front of Centrum Kultury Zamek as well. Passengers could get to Instytut Pamięci Narodowej with historic Ikarus bus.

Open doors of European Funds

Exhibition of the most modern fleet, sightseeing tour of a depot together with lot of kids attractions was waiting for inhabitants on Sunday, 21st of May. We were organising between 12 and 4 pm in the Franowo tram depot The Open doors of European Funds.

Inhabitants of Poznań had an occasion to sit down in front of bus and tram panel or to have a second look on the newest models of our fleet. We presented the tram of Modertrans – Moderus Gamma as well. Apart from line vehicles, there was an opportunity to have a look on specialist vehicles giving everyday support in technical and emergency service. Trams lifting crane which was acquired by MPK Poznań Sp. z o.o. in the second quarter of a year was a total novelty this year.

Participants could have seen through tram windows every all nooks of this automatic managed object. Fairy Tail Reading Corner was organized together with Galeria Malta, where animators were leading art contests, competitions and quizzes. We were accompanied by Akademia Reissa representatives as well, they provided football attractions. There was also a special trip – virtual interplanetary journey to the moon and walk on the silver globe. The University of the Art carried out art workshops and presented FIGURACJA exhibition prepared by the Sculpture and Spatial Activities Department of the UAP. Inhabitants were provided with free line which serviced between Gwarna St. And Franowo tram loop.

The best tram driver

We are after the seventh edition of tram drivers contest. It started on the March 2017. Eventually 41 tram drivers were qualified. There was 14 women among them. Ten best tram drivers was qualified to the next stage of the contest – two phases of observation. On the one hand tram drivers were assessed in cognito by groups of students from The Logistics Club of The Technology University. On the other hand passengers who could give their vote for their favorite, tram driver who's work they appreciate the most. The grand final took place on the 10th of June in the Franowo depot. Finalists fought for super tram driver title taking part in spectacular practical competitions. Finally, Mieszko Wieczorek won the title. Second place was achieved by Kuba Krasowski and the third place belonged to Alina Matyja. Passengers chose Kasia Nowak the most friendly tram driver. Congratulations to all competitors.

Got talent

Jubilee X edition of „Got talent” by historic tram. That's how the jury of popular tv show travelled through Poznań. Local interviews took place at the end of June in Teatr Wielki. Thousands of people fought to impress Agnieszka Chylińska, Małgorzata Foremniak and Augustin Egurrola with their skills. Before the reach in the vicinity of Fredry St. they came along to the Franowo depot to start all auditions.

The June of 56

Exactly on the 61st anniversary of those city and country important events, we gathered in front of commemorative plaque in Gajowa st. We celebrated in the neighborhood of historic buildings of old depot the memory of heroes of back years together with veterans, officials, trade unions and reenactors. Employees of MPK wanted to start strike already on the 26th of June 1956 as a protest against constantly worsening social conditions. Entrance to Gajowa was blocked with trams clothed with transparents. Because of outright reaction of the company's management, they resigned from further actions. They couldn't wait inactively when two days after employees of H. Cegielski factory got out on streets.

DZIAŁANIA WIZERUNKOWE SPÓŁKI

PROMOTIONAL ACTIVITIES OF THE COMPANY

45 urodziny Maltanki

Na festyn zorganizowany 9 lipca z okazji 45-lecia kolejki Maltanka przyszedł tłumy Poznanianków. Mogli oni korzystać z wielu atrakcji: animacji Galerii Malta, w trakcie których można było tworzyć tekturowe kolejki i własne neonowe napisy, sportowych zadań z Akademią Piłkarską Reissa czy quizów ze Stowarzyszeniem Dzieciaki Chojraki, które prowadziło też kwestę, której celem jest rozbudowa Kliniki Onkologii, Hematologii i Transplantologii Pediatricznej UM w Poznaniu. Były też kolorowe dmuchańce, koło fortuny, ogromna komunikacyjna gra planszowa i grillowanie z Restauracją Maltanka. Z okazji urodzin odwiedziła nas Imelda – lokomotywka GLs30, sprowadzona z Białosławia dzięki Stowarzyszeniu Wyrzyska Kolej Powiatowa. A w – niedostępnym na co dzień – loco garażu, mieszkańcy mogli zobaczyć jak nocują nasze ciuchcie. Kiedy wybiła godz. 14:00 na scenie pojawił się Prezes Wojciech Tulibacki i Zastępca Prezydenta Miasta Poznania Maciej Wudarski, by wraz z przedstawicielką Galerii Malta złożyć kolejce Maltanka najserdeczniejsze życzenia. Kiedy orkiestra odegrała huczną „Sto lat”, na scenę wniesiono 40-kilogramowy tort, którym poczęstowaliśmy ponad pół tysiąca uczestników.

Dzień dobry, ruszamy

O motorniczach i kierowcach poznańskiego MPK różnie się mówi... Ponieważ MPK postrzegane i oceniane jest przez pryzmat ich zachowań, postanowili sami zadbać o swój wizerunek i pokazać pasażerom co ich determinuje w pracy, dlaczego zachowują się w ten, a nie inny sposób. Rezultatem ich starań są cztery zabawne filmy, które były wyświetlane na monitorach w naszych pojazdach. Uzupełnieniem kampanii był oklejony tramwaj typu Beta, plakaty na 10 autobusach, kilkadziesiąt plakatów w tramwajach i autobusach, a także – dzięki życzliwości AMS – citylighty w wiatrach przystankowych. Filmy były też emitowane przed seansami w trzech kinach Multikina. Można również było je zobaczyć na antenie WTK, która podjęła się realizacji kampanii.

Poznański Dzień Energii

9 września zaprosiliśmy wszystkich Poznanianków na „Poznański Dzień Energii 2017”. W tym roku MPK Poznań wraz z firmą Orange zorganizowało iście energetyczny event, podczas którego wszyscy mieszkańcy Poznania mieli możliwość wymiany starych żarówek na nowe, ekologiczne. Nasz punkt mobilny stanął w samym centrum miasta – przy placu Wolności. Od godziny 12.00 do 16.00 w niesamowitym tramwaju Moderus Gamma rozdawaliśmy żarówki chętnym poznanianom. Celem naszej akcji było kształtowanie świadomości energetycznej mieszkańców miasta.

myMPK

„myMPK” to nowa aplikacja mobilna dla pasażerów komunikacji miejskiej. Dzięki niej użytkownicy smartfonów w każdym miejscu i o każdej porze będą wiedzieli czy na pewno będziemy na czas, a jeśli nie to dlaczego. W grudniu nasza aplikacja wzbogaciła się o nową funkcjonalność – wirtualny monitor! Od teraz pasażerowie mogą sprawdzić rzeczywisty czas przyjazdu tramwaju czy autobusu na dany przystanek.

Do tej pory, już od dwóch lat, komunikaty o takich zdarzeniach wysyłaliśmy do zainteresowanych za pomocą SMS. Ale telefon komórkowy zostaje zastąpiony przez smartfona. Jego użytkowanie staje się coraz bardziej powszechne. Nie możemy przewidzieć zdarzeń nagłych i nieoczekiwanych, takich jak awarie czy wypadki. Aplikacja pozwala nam dotrzeć z informacją o takich wydarzeniach do szerszego grona mieszkańców.

Europejski Tydzień Zrównoważonego transportu i Dzień bez Samochodu

Festyn w ramach „Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu i Dnia bez Samochodu” w zajezdni tramwajowej Franowo odbył się 17 września br. Promował także projekt „Poprawa efektywności transportu publicznego i usprawnienie integracji różnych form transportu miejskiego w Poznaniu i gminie Suchy Las”. Było mnóstwo atrakcji: zwiedzanie zajezdni z pokładu tramwaju, wystawa nowoczesnego taboru tramwajowego, autobusowego oraz ratowniczego, technicznego i gospodarczego, animacje i ekowarsztaty dla najmłodszych, gry i konkursy z nagrodami, gra terenowa, a także mnóstwo stoisk naszych partnerów. Niektóre z najnowocześniejszych rowerów i samochodów hybrydowych oraz elektrycznych, można było osobiście przetestować. Zarząd Dróg Miejskich zaprezentował jak prawidłowo oznakować rower i prowadził quiz dotyczący poruszania się jednośladem.

46th anniversary of Maltanka

Crowds of Poznan inhabitants came on the 9 of July to the fair on the occasion of the 45th anniversary of Maltanka. They could enjoy a lot of attractions: animations of Galeria Malta, during which they could create cardboard railway and personal neon signatures, sport challenges with Akademia Piłkarska Reissa or quizzes with Stowarzyszenie Dzieciaki Chojraki, which led the charity collection which aim is to develop of Oncology, Haematology and Pediatric Transplantology UM in Poznan. There were also colorful inflatables, the wheel of fortune and giant board game concerning public transport as well as barbeque with Maltanka Restaurant. Occasionally we were visited by Imelda – locomotive GLs30, transferred from Białosławie thanks to Stowarzyszenie Wyrzyska Kolej Powiatowa. In – not accessible in a particular day – loco garage, inhabitants could see how our locomotives are being parked during the night. At 14.00, Chairman Wojciech Tulibacki and Vice President of City Poznań Maciej Wudarski together with Galeria Malta representative came to wish all the best to Maltanka. When orchestra played the song „Sto lat”, 40 kilo layer cake was carried on the stage and then offered to half a thousand participants.

Wellcome, let's ride

There are different stories about tram and bus drivers generally... Because of the fact that MPK is perceived in the light of their behavior, they decided to take care of their image by themselves and show passengers what determine them in their work, why they behave in one instead of another way. As a result of their efforts there are four funny films, which were broadcasted on LCD monitors in our vehicles. As a addition to the campaign there was taped Beta tram, posters on 10 busses, several dozens of posters in trams and busses, and – thanks to AMS kindness – citylights on tram and bus stops. Films were also presented before showing of films in three Multikino Cinemas. They could also be seen in WTK, which undertook the campaign.

Poznan's Energy Day

On the 9th of September we invited all Poznan inhabitants for Poznan's Energy Day 2017. This year together with Orange we organised an energetic event, during which all Poznan inhabitants had an occasion to exchange old lightning bulbs for new ecologic ones. Our mobile spot was situated in the city center – in Plac Wolności. Between 12.00 and 16.00 we shared bulbs to all willing people in our incredible Moderus Gamma tram.

The aim of the campaign was to create Energy awareness of inhabitants of Poznan city.

myMPK

„myMPK” is a new mobile app for public transport passengers. Thanks to her, all smartphones users in every place and every time will be able to check if they are on time, and if not – what was the reason. On December our app was expanded by new functionality – virtual monitor! Until then passengers are able to check real time of their tram or bus arrival.

Until then, for two years we have been sending alerts about such events to all interested users by short messages. However, mobile phone is being exchange for the smartphone. Its use becomes more and more common. We cannot forecast sudden and unexpected incidents such as failures or road accidents. Application let us to reach a greater scope of inhabitants with information like this.

European Mobility Week and Car free days

On 17th of September in Franowo depot we organized festival as a part of European Mobility Week and Car free days. It also promoted project called „Poprawa efektywności transportu publicznego i usprawnienie integracji różnych form transportu miejskiego w Poznaniu i gminie Suchy Las”. There was a lot of attractions: depot sightseeing from the deck of tram, modern tram and bus fleet exhibition, as well as emergency, technical and maintenance equipment, animations and ecoworkshops, contests and competitions for the youngest participants, outdoor game and lots of stalls of our partners. Some of the most modern city bikes and hybrid and electric cars could be tested personally. Zarząd Dróg Miejskich presented how to correctly mark the bike and led quiz concerning riding a wheelie.

DZIAŁANIA WIZERUNKOWE SPÓŁKI

PROMOTIONAL ACTIVITIES
OF THE COMPANYRetro Motor Show

Pierwszy weekend listopada upłynął pod znakiem podróży do przeszłości. Po raz drugi na Międzynarodowych Targach Poznańskich odbyło się Retro Motor Show 2017. Odwiedzający mogli zobaczyć kilkaset oldtimerów z minionej epoki. Tych dobrze nam znanych – rodzimej produkcji, zza żelaznej kurtyny – jak i modeli z całego motoryzacyjnego świata. Podziwiali amerykański rozmach, brytyjską arystokrację, francuski szyk, niemiecką technologię, włoski styl i japońską klasykę, które przez trzy dni wypełniły aż sześć hal MTP. Nie zabrakło również wozów strażackich, pojazdów specjalistycznych – a wśród nich czołgu, motocykli i rowerów, a także naszych autobusów. Tym razem na ekspozycji stanęły dwa Ikarusy – krótki i przegubowy, oraz dwa Jelcze – „ogórek” i Berliet. Najmłodszy ekscytowali się dużymi kołami i możliwością wejścia za kierownicę, natomiast starsi wspominali czasy podróży do szkoły takimi samymi pojazdami. Odwiedzający nasze stoisko otrzymywali składany model jednego z historycznych autobusów, wyprodukowany specjalnie na to wydarzenie.

Katarzynka

26 listopada odbyły się coroczne obchody dnia patronki tramwajarzy – świętej Katarzyny. Mimo zimna, Poznaniacy jak zwykle tłumnie zjawili się w naszych zajezdniach, aby usiąść za pulpitem motorniczego lub poczuć się jak kierowca autobusu.

W programie znalazły się m.in. nauka jazdy tramwajem z instruktorem, zwiedzanie zajezdni z pokładu tramwaju, wystawy taboru (liniowego, historycznego i technicznego). Między zajezdnią Franowo, Madalińskiego i Głogowską kursowała specjalna linia dowozowa. Obsługiwały ją historyczne wagony, które pozwalały przy okazji odbyć sentymentalną przejażdżkę po Poznaniu.

Powstanie Wielkopolskie

Od 11 grudnia poznańscy motorniczości i kierowcy nosili na piersi symbol jednego z niewielu zwycięskich polskich zrywów powstańczych. Okolicznościowe rozetki przypięli także pracownicy działów ruchowych. Również tego dnia pracownicy Aquanetu udekorowali hydranty w centrum miasta. W ten sposób, jak co roku, upamiętniliśmy wydarzenia z 27 grudnia 1918 roku. W poniedziałek 11 grudnia na ulice centrum miasta wyjechał specjalny „Powstańczy tramwaj”, przystrojony flagami i biało-czerwonymi wstęgami. Z pokładu historycznej bimby rozdawaliśmy mieszkańcom symboliczne przypinki w barwach narodowych.

Świąteczna Bimba

Świąteczna Bimba ponownie wyruszyła na poznańskie trasy, by przynosić radość i uśmiech na twarzach młodszych i starszych mieszkańców. Dzięki wsparciu Galerii Malta w tym roku pojawiła się nowa iluminacja i świąteczne dekoracje. Nie zabrakło też wspólnego koledowania z Zespołem Tańca Ludowego Poznań AWF. Tramwaj kursował w dwie grudniowe niedziele: 10 i 17 grudnia w godzinach od 12:00 do 18:00. Przez cały czas trwania akcji, prowadziliśmy konkursy z nagrodami.

Retro Motor Show

The first weekend of the November was marked by the journey to the past. For the second time Retro Motor Show 2017 took place at The Poznań International Fairs. Visitors could see several hundred old timers from by-gone ages. Those well known – native production, behind the iron curtain – as well as models from all over the world. People could admire American impetus, British aristocracy, French taste, German technology, Italian style and Japanese classic, which were available for three days in six halls of MTP. There were also fire brigade vehicles, specialist vehicles – among them tank, motorcycles and bikes, as well as our busses. This time two Ikarus busses – short one and articulated and two Jelcz busses – „cucumber” and “Berliet”. The youngest visitors were excited with the big wheels and possibility to sit in front of the driving wheel whereas eldest recalled times of school commuting with busses like those. All visitors of our stall could get assembly model of one of the historic busses, which was produced specially for the event.

Katarzynka

On the 26th of November we celebrated annual commemoration of tram drivers day patron – St. Katherine. Despite cold weather, Poznan inhabitants gathered in our depots numerously to sit in front of tram driver pulpit or to feel like a bus driver. In programme we could find among others tram driving lessons, sightseeing of tram depot from the deck of a tram, fleet exhibition (trams on duty, historic, and technical trams). Special line was coursing between Franowo, Madalińskiego and Głogowska depot. It was serviced by historic coaches, which allowed as a bonus a sentimental voyage through Poznań.

Wielkopolska's resurrection

Beginning on 11th of December tram and bus drivers in Poznań were wearing on their chest the symbol of one of the few victorious Polish resurrections. Occasional rosettes were pinned also by employees from traffic departments. On this day also Aquanet employees decorated hydrants in the city center. This way we commemorated events of the 27th of December 1918. On 11th of December special „Resurrection tram” garmented with flags and red and white ribbons went on the streets. We were giving symbolic pins in national colors from the deck of the historic tram.

Merry Christmas tram

Merry Christmas tram once again went on Poznan streets, to give a joy and smile on the faces of the youngest and elderly inhabitants. Thanks to Galeria Malta support this year a new illumination and Christmas decorations were provided. There was also joint carols singing together with Zespół Tańca Ludowego Poznań AWF.

The tram was on the line on two December Sundays: 10th and 17th between 12 and 6 pm. We were organizing competitions with prizes during the event all way long.

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA OPINION OF THE INDEPENDENT AUDITOR

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

dla Zgromadzenia Wspólników oraz Rady Nadzorczej Miejskiego
Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Poznaniu Spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością z siedzibą w Poznaniu

Przeprowadziliśmy badanie załączonego sprawozdania finansowego (zwanego dalej „sprawozdaniem finansowym”) Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Poznaniu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą przy ul. Głogowskiej 131/133, 60-244 Poznań, na które składają się:

1. bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2017 roku, który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą **1 028 706 844,37 zł**
2. rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku wykazujący stratę netto w wysokości **(-) 14 438 774,95 zł**
3. zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego o kwotę **561 225,05 zł**
4. rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku wykazujący zmniejszenie stanu środków pieniężnych o kwotę **(-) 76 436 927,30 zł**
5. informacja dodatkowa zawierająca wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia.

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 330, ze zm., zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”), wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa, a także umową Spółki. Zarząd Spółki jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości Zarząd Spółki oraz członkowie Rady Nadzorczej Spółki są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Spółki zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

1. ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 roku poz. 1089 - zwanej dalej „ustawą o biegłych rewidentach”),
2. Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. ze zm., w związku z uchwałą nr 2041/37a/2018 z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

OPINION OF THE INDEPENDENT AUDITOR

for the Associates Assembly and The Supervisory Board of Miejskie
Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością established in Poznań..

We have conducted the examination of the attached individual financial statement of Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Poznaniu Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością based in Poznań, Głogowska St. 131/133. It consists of:

1. balance sheet as on 31st December 2017, which presents the total balance of assets and liabilities at the amount of **1 028 706 844,37 PLN**
2. profit and loss account in the financial year from 1st January to 31st December 2017, which presents net loss at the amount of **(-) 14 438 774,95 PLN**
3. statement of changes in equity in the financial year from 1st January to 31st December 2017, which presents an increase of equity by the amount of **561 225,05 PLN**
4. cash flow statement in the financial year from 1st January to 31st December 2017, which presents a decrease of cash position by the amount of **(-) 76 436 927,30 PLN**,
5. additional information and commentaries.

The Management Board of the company is responsible for the creation and proper presentation of the financial statement company's activity in compliance with The Accountancy Act from 29 September, 1994 (consolidation, Journal of Laws from 2013, item 330, as amended, henceforth named the Accountancy Act), issued on its basis executive acts and other regulations being in force, as well as Articles of associations of the company. The Management Board is also responsible for internal audit, which is indispensable in making financial statement, not including any relevant malfunction caused by fraud or mistake.

Due to Accounting Act the Managing Board and the members of the Supervisory Board are obliged to assure that the financial statement satisfy the requirements provided for in the Accountancy Act.

Our task was to give an opinion about the financial statement with respect of its earnest and clear presentation of property and financial situation, as well as the financial outcome of the company according to the provisions of the accountancy act and employed accounting principles (policy).

We have conducted an examination of the financial statement in accordance with:

1. Act of 11 May 2017 on Statutory Auditors, Audit Firms and Public Oversight (Journal of Laws from 2017, item 1089, henceforth named the Auditors Act,
2. the National Standards of Financial Auditing in the wording of International Auditing Standards issued by the National Council of Statutory Auditors in Poland issued with resolution no 2783/52/2015 of The National Board of Auditors dated on 10th February 2015, as amended in connection with resolution 2041/37a/2018 dated on 5th March 2018 concerning national standards of profession.

Regulations impose on us an obligation to be compliant with rules of ethics as well as to plan and carry out an examination in such a manner, to get a rational certainty that the financial statement is free of any relevant incorrectness.

60 Strzeszyn

1641

SOLARIS

PO 240SE

GLS

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

OPINION OF THE INDEPENDENT AUDITOR

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej, w zakresie dotyczącym sporządzenia i rzetelnej prezentacji przez Spółkę sprawozdania finansowego w celu zaprojektowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Spółki. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Spółki wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanej jednostki ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw jednostki przez Zarząd Spółki obecnie lub w przyszłości.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Naszym zdaniem, sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku, jak też jej wynik finansowy za rok obrotowy od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych (tj. zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości),
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Spółkę przepisami prawa i umową Spółki.

Małgorzata Ślebzak

numer w rejestrze 10807

Kluczowy biegły rewident przeprowadzający badanie w imieniu

PROFESSIONAL AUDITING SERVICES

Małgorzata Ślebzak

ul. Starzyńska 11, Kiekrz

62-090 Rokietnica

Podmiot wpisany przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 3423

Kiekrz, dnia 27 kwietnia 2018 roku

Examination is about carrying out procedures aimed at obtaining proofs of examinations of amounts and information unveiled in the financial statement. The choice of procedure is up to our judgment, including the risk of occurrence of any relevant incorrectness in the financial statement due to purposeful act or mistake. During risk assessment we take into consideration the internal controlling connected with preparation and honest financial statement presentation aimed at planning of appropriate circumstances of examination procedures, not to express opinion on effective internal controlling of the company. Examination embraces the assessment of proper accountancy policy as well, proper assumptions made by the Management Board and the general assessment of the financial statement presentation.

The extent of examination does neither not include assurance of future profitability of audited unit nor effectiveness of operational standards led by the Management Board of the unit now or in the future.

We express our belief, that proofs we gathered during our examination are sufficient and adequate basis to express our opinion.

In our opinion, financial statement:

- shows reliable and clear image of asset and financial situation of the company as of 31 December 2017, as well as its financial result in the financial year from 1st January 2017 to 31st December 2017, due to provisions of the accountancy act and employed accounting principles (policy) applied.
- was prepared on the basis of properly maintained accounts (due to chapter 2 of The Accountancy Act),
- is in compliance, in all important aspects, with the law and clauses of Articles of associations.

Due to requirement of The Accountancy Act, we ascertain that information given in the report of the company's activity are compliant with provisions of art. 49 of The accountancy act and are compliant with information given in the financial statement.

Furthermore, according to our knowledge about the company and its environment, gathered during the financial statement examination, we state, we have not detect any relevant malformations in the report of the company's activity.

od 1880

**Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne
w Poznaniu Spółka z o.o.**

ul. Głogowska 131/133 60-244 Poznań

tel. 61 839 6000 (centrala)

fax 61 839 6009

sekretariat@mpk.poznan.pl

www.mpk.poznan.pl